

THE TURKISH REPUBLIC
PRIME MINISTRY
General Directorate of the State Archives
Publication No : 4

A SHORT HISTORY OF THE TURKISH ARCHIVES
AND THE ACTIVITIES OF
THE GENERAL DIRECTORATE OF
THE STATE ARCHIVES

İsmet BİNARK
General Director of the State Archives

Ankara - 1994

INTRODUCTION

As it will be appraised, archives are the tittle deed of a country, the identity, the diary, and the whole existence of a people, the fundamental feature of a country connecting the past with the present and the present with the future by carrying the rights and the priorities.

Archives prove and preserve the rights of the state and the individuals and they also prove and preserve international relations. Moreover, they reveal the traditions, the social structure, the organizations and the interorganizational relations of the period they belong to.

Today, developed and developing countries are giving great importance and value to archives; they believe that archives, which connect the past with the present, are the most valuable treasury of a state and that they are the memory of the state's existence and administration. It is without doubt that it carries the same importance and value for our country.

*

Archives of Turkish administrative and cultural life reach out to the early period of the Middle Asia Turks. The Turkish people who has a very old history and a wealthy culture also owns the archives of its history and culture.

It is known that the idea of archives has always been present since the very early periods as a state tradition deriving from the Anatolian Seljuks and the other Turkish states.

The Ottoman Archives are forming an example of institutions where administrative records are arranged by the state and preserved up till the present.

This rich amount of archives passed over to the Turkish Republic from the Ottoman State, which has dominated three continents expanding over a wide geographical area for a period longer than six hundred years and which has ruled various people under one state, are the only authentic and unique sources not only for Turkey but also for various people who have established their own states and who want to make use of these records to determine and write their national and common histories.

When adding to the archival material of the Ottoman period the archival material accumulated since the National Struggle and the establishment of the Republic; the richness, importance and value of Turkish Archives can be better understood.

It should be known that our archives are the essential sources of the history and culture of the Turkish people. Our archives will make us better understand and appraise our past and even our present days.

In order to put forward the historical past of the Turkish people, it is necessary to make use of the authentic and original archival records in our archives, to produce these to scientific circles and to make them useful for the present. Making archives useful for the present is in a way providing the title deed of our geography.

First of all, archives are necessary for our national culture and our national identity. We will find in our archives the common points of belief which will avoid the destruction of our society. By reviving archives the respect for justice, rights and science shown by this noble people will be proven.

Meanwhile, for our international relations we certainly must make use of our archives in order to publicize to the world the image of the Turks and Turkey. Yet, at present some countries are intentionally making propaganda at the disadvantage of our people. These countries are publishing maps dividing Turkey and are reversing the truth. They are preparing so-called scientific works which are biased, containing political propaganda, ornamented with massacre stories, unrelated with the truth, subjective, written with fanaticism, and misleading the public opinion; in these so-called scientific works, there is hostility against Turkey and the Turks.

As it will be appreciated, real historical information is based on first-hand sources, i.e. archives. Writing history without the use of archives is not possible.

Writing history without the use of archives or without the information in archives, writing history based on hypotheses, deciding on a certain period, and to evaluate a certain period or certain events does not comply to scientific objectivity of history.

As it has been yesterday, today the Turkish Republic has to oppose a war of political propaganda. Our archives embedding the truth is the most unfailing weapon for success in this war. The truth is with us on our advantage. Intentional lies and propaganda can only be erased in this way.

It is a national and virtual duty to do whatever is necessary and possible for the preservation and appraisal of our archival holdings.

*

In this publication one can find the history of Turkish Archives, archival activities during the Ottoman period, the importance and value of our archives, work done to improve archival services in the Republic period, legal and adminis-

trative changes for the improvement of the archival services of the state under the framework of "The Prime Ministry Organization Law" numbered 3056, and the functions and activities of the General Directorate of the State Archives.

We hope that this work, which will fill in a big gap in this field, will be useful to those interested.

20 April 1994

İsmet BİNARK

General Director of the State Archives

TABLE OF CONTENTS

	<u>Page</u>
– Introduction	III
– The Importance and Value of Archives	1
– History of the Turkish Archives	2
– Archival Practices and the Importance and Value of Our Archives During the Period of the Ottoman State	3
– Work Done During the Republic Period to Improve Archival Services	17
– Work Carried Out In Order to Develop the Services of the State Archives according to “The Prime Ministry Organization Law” Numbered 3056	19
– The Functions of the General Directorate of the State Archives	20
– Legal Arrangements	25
– The General Directorate of the State Archives Directorate of Ottoman Archives	28
– The Functions of the Directorate of Ottoman Archives	28
– The Activities of the Directorate of Ottoman Archives Between 1992-1994	29
– Classification	29
– Educational Activities	32
– Technical Services	33
– Research Services	35

– Establishment of an Archival Museum	36
– International Organizations and Relations With the Archives of Other Countries	36
– Exhibitions	41
– Publications	42
– Building	44
– The General Directorate of the State Archives Directorate of Republic Archives	45
– The Functions of the Directorate of Republic Archives	46
– The Activities of the Directorate of Republic Archives	47
– Inspection of the Archival Regulations of Organizations and Institutions	47
– Specification of Archival Material in Organizations and Institutions	47
– Inspection of Organizational and Institutional Archives	48
– Classification Work	49
– Training	49
– Publications	50
– Information Systems of the Directorate of Republic Archives	50
– Transfer System	51
– Basic Record System	51
– Information Retrieval System	51
– Research System	52
– Record Access System	53
– Archival Repository System	53
– Organizational Structure System	53
– Technical Service System	53
– Weeding-Destruction System	54
– Inspection Reports System	54
– The General Directorate of the State Archives Directorate of Documentation	54

- The Functions of the Directorate of Documentation	55
- The Activities of the Directorate of Documentation	56
- The Content of the Collection	56
- Cataloguing and Classification	57
- Information Systems of the Directorate of Documentation.....	57
- The Monograph Database.....	58
- The Periodical Database	58
- The Paper Database	58
- The Article Database.....	59
- The Newsreport Database	59
- The Subject Heading Database	59
- The Author Database.....	60
- Publications.....	60
- Information Bulletin	60
- Bibliographies	60
- Evaluation of the Activities of the General Directorate of the State Archives.....	61
- Bibliography	64
- Appendixes	69
- Publications of the Prime Ministry General Directorate of the State Archives.....	121

The Importance and Value of Archives

Every nation owns a historical heritage. An important part of this heritage consists of cultural properties, both material and virtual, such as archives, libraries and ancient remains. These cultural properties play a big role in being and continuing to be a nation.

Passing over these cultural properties from generation to generation can only be possible if they are preserved and appraised.

The archives, which are entrusted the vital function of connecting the past with the present, are undoubtedly the most valuable treasury of a nation and should be considered as the memory of a nation's existence.

When taking into consideration the past, the present and the future of a state, it will probably not be wrong to say that it will only exist in the future with its archives. Because every function of a state is without doubt an archival subject. The correspondence of various official agencies, all kind of studies, written records of legislations are hidden in archives.

Archives are the deed of a country, the identity, the diary, and the whole existence of a people, the fundamental feature and the most valuable cultural and historical treasury of a country connecting the past with the present and the present with the future by carrying the rights and the priorities.

The importance and value of archives can simply be described as follows: Archives prove and preserve the rights of the state and the individuals and they also prove and preserve international relations. They clarify and specify particular subjects. Moreover, they reveal the traditions, the social structure, the organizations and the interorganizational

relations of the period they belong to. Due to these features, they are providing the opportunity for any scientific research.

In present, developed and developing countries are giving great importance and value to archives; they believe that archives, which connect the past with the present, are the most valuable treasury of a state and that they are the memory of the state's existence and administration.

History of the Turkish Archives

The ancient archives of the Turkish administrative and cultural life reaches out to the period of the Middle Asia Turks. The Turkish people having a very old history and a wealthy culture also owns the archives of its history and culture.

The Uygur Turks were one of the most civilized people during the Middle Ages. In their cities there were rich libraries, official institutions, notaries, custom organizations, law courts and archives where official correspondence was preserved.

Various foreign archeologists and historians of art have carried out excavations and researches in the cities of the Uygur Turks who have lived in Middle Asia. They have enlightened many unknown aspects concerning the richness of this culture which were unknown.

Scientific researches have made it clear that the Anatolian Seljuks also owned rich libraries and places, to preserve official correspondence in other words archives.

Today it is known that the idea of archives have always been present since the very early periods as a state tradition deriving from the Anatolian Seljuks and the other Turkish states.

All the written records of state affairs including their draft copies were preserved with care, because in Turkish-Moslem tradition respect is shown to the written paper.

Archival Practices and the Importance and Value of Our Archives During the Period of the Ottoman State

The fact that archives have been present since the earliest period of the Ottoman State is evident by the millions of archival documents which have been preserved without any destruction.

The archival phenomenon has been alive for a very long period since the very past of the Ottoman State which has been a strong and influential state among the Middle and Near East, the Balkan and the Mediterranean countries. For this reason, the Ottoman Archives are forming an example of institutions where administrative records were arranged by the state and preserved up till the present.

There are many various and valuable archival records which are preserved in the Turkish archives and which are free to be used for research by native and foreign researchers.

The most important ones of these are the *Tapu Tahrir Defterleri* or the *Defter-i Hâkânîler*, the *Mühimme Defterleri*, the *Ru'us Defterleri*, the *Şer'i Siciller* and the *Vakfiyeler*. *Tapu Tahrir Defterleri* are deeds which testify the land of conquered countries. These are records showing the system of property and possession and the rates of taxes. They are the essential records of the land in a state. *The Tapu Tahrir Defterleri* are also called *Defter-i Hâkânî*. *Mühimme Defterleri* are records consisting of orders, titles of privileges and other correspondence explaining the administrative structure of the Ottomans and which are, therefore, very valuable. *Ru'us Defterleri* are records revealing honours, ranks, appointments and promotions given by institutions to officials. *Şer'i Siciller* are records listing the judicial decisions of the Kadi (judge) working in the local courts of various districts. *Vakfiyeler* are records listing donation rules.

The official correspondence of the Ottoman State, being the archival material of the central organization, is being preserved in Istanbul at the Prime Ministry General Direc-

torate of the State Archives Directorate of Ottoman Archives. In some museums, libraries, religious institutions and other official institutions, there are also valuable archival records relating to the history of this period.

However, the richest and most valuable archival material inherited from the Ottoman State is preserved in the Prime Ministry General Directorate of the State Archives Directorate of Ottoman Archives. The Prime Ministry Ottoman Archives holds registers, registration books and records of the offices of the Divân-ı Hümâyûn, Bâb-ı Deftêr-î and the Bâb-ı Âsâfî (Bâb-ı Âlî) being all organizations of the central administration of the Ottoman State. Due to the features of its archival holdings the Ottoman Archives carries the feature of being undoubtedly the state archives of this period.

Apart from the Prime Ministry Ottoman Archives, the following archives are important too and are more specific in the holdings of their archival material. These archives are the Archives of the Museum at the Topkapı Palace being in a way the archives of the palace, the Archives of Donation (Vakfiyeler) which holds registers and records of deeds of trust relating to pious donations within the Ottoman social community, the Archives of Şer'î Siciller holding the decisions, the evidences and the final sentences of the Kadi at the courts, the Archives of the General Directorate of Registration and Cadastre of Real Estates (Kuyûd-ı Kadime) holding registration books of title deeds and written surveys of land and records of these procedures.

Principally the Prime Ministry Ottoman Archives is in a way the main archives for the Ottoman period because it holds the archival material of the central administration of the Ottoman State.

It is also known that in the archives of various countries there are a lot of archival records relating to the Turkish history of the Ottoman period.

Our State Archives has to be the center of information sources and archival material relating to Turkish history and culture. By organizing our State Archives with such a scientific understanding and approach, it will be very useful for Turkish scientific and cultural life in providing the original or at least the reproductions of archival records relating to our history and culture preserved today in the archives or libraries of various countries which in the past were taken from or never were transferred to our archives for certain reasons.

Moreover, one of the most important services to be rendered in this field is to work for the catalogues or the inventories of fonds of our archival sources preserved in the archives of various countries and to provide the publications prepared on the basis of our archival sources.

Besides, the objective has to be to purchase various archival material from private collections under the custody of private bodies so to enrich the holdings of the State Archives.

Moving from this point of view, the General Directorate of the State Archives is continuing its efforts to enrich its holdings with record samples and with catalogues and inventories of records relating to Turkish history and culture by cooperating with various countries.

The first modern Turkish archival institution, the so-called *Hazine-i Evrak*, was established by Sadrâzam (grand vizier) Mustafa Reşid Pasha who collected the records of the Divân-ı Hümâyûn ⁽¹⁾, the Bâb-ı Âsafî ⁽²⁾ and the Bâb-ı Def-

(1) The name of the assembly responsible for state affairs meeting under the head of the Vezir-i âzam . It is also called *Divân*. Today's Council of the Ministers.

(2) Today's Prime Ministry. Until the end of the 18th century it was called *Vezir kapısı*, *Mirî Saray*, *Paşa Sarayı*, *Bâb-ı Âsafî*, or *Sadrâzam Kapısı*. During the period of Abdülhamid I, it was called *Bâb-ı Âlî*.

teri ⁽³⁾ belonging to the central organization of the Ottoman State.

During the period of the Ottoman State, archives were considered important. For this reason, it was called *Hazine-i Evrak* which means treasury of records. Our ancestors who perceived that archives are the historical and cultural treasury of a people called for this reason their archival organization 'Hazine-i Evrak'. It was also called *Mahzen-i Evrak* (storeroom of records). During this same period, it was also called *Müstahfaz-ı Evrak* which means guardian of records. We notice that equivalents of the terms such as 'conservateur' and 'keeper' used as protector of archives in the archival terminology of western languages were used by the Ottomans.

Turkey who has taken over a valuable historical heritage of the Ottoman State is now one of the few countries owning rich archives both in quantity and in quality.

This rich amount of archives passed over to the Turkish, Republic from the Ottoman State, has dominated three continents expanding over a wide geographical area for a period longer than six hundred years and has ruled various people under one state, is the only authentic and unique source not only for Turkey but also for various people having established their own states and who want to make use of these records to determine and write their national and common histories.

Our archives also include records on Acculturation which is a new field of study in international scientific literature of the second half of the XXth century. Acculturation is the effect of one culture on another culture, in other words the intercultural confrontations and changes. In our archives there are various valuable sources on the culture and civilization of the Ottoman State on one side and on the cultures

(3) Today's Organization of Finance, also called *Defterdar Kapısı*.

and civilizations of the Western countries on the other side, which are almost the like.

A drastic cultural confrontation among countries representing the Western culture and civilization is not possible. Anyhow, during the six hundred year lasting history of the Ottoman State one can certainly observe cultural confrontations. In our archives there are original records relating to the mutual confrontations and changes in the lives of the various people in the Western cultural world living under the rule of the Ottomans for many years and the confrontations and changes afterwards in Ottoman culture under the influence of the Western culture. Such archival records are not much found in the archives of other countries. Owning many of these archival material is what increases the value of our archives.

The most important feature of the Ottoman archives is its special value regarding the clarification of the cultural, economic and political histories of countries in the Middle and Near East, the Balkans, the Mediterranean, North Africa and the Arabian Peninsula. They also prove and preserve international rights. Moreover, they are, when necessary, the legal support of the rights of individuals.

The famous Hungarian archivist and historian of Turkish history Dr. Lajos Fekete's opinion stating that *«In Turkey, it should be well known that as long as archival work is not solved the past of the Turkish people can not be written. This is for the advantage of both the Turkish people and for international science»* reveals quite well the importance of our archives.

Ottoman Archives, accumulated in centuries of time as a result of normal bureaucratic procedures, were until the second half of the XVIIIth century preserved with great care; but after this date the archives were partly destructed unfortunately because of neglect, disorder and unsuitable preservation conditions.

It has been noted that during this period, some measures were taken and some implementations were carried out in order to preserve the records of the state in good condition. Two of these which are considered important will be explained below as they are showing the importance given to archival services.

A document which is without doubt related to this subject is dated 1785. This document was addressed to the Reisü'l-küttâb (Minister of Foreign Affairs). The document ordered that written records, registration books, letters and treaties belonging to the state had to be preserved permanently. It also stated that for this purpose a stone depot which was being restored would be suitable. The use of the records and registration books, the methods of preservation, and the responsible officials for preservation is stated with the following statement:

"It will be necessary to make use of the copies of letters written to foreign rulers and of the registration books relating to correspondence of employers concerning important matters which are all together kept in the Divân-ı Hümayun. All these old records should be permanently preserved in the mentioned repository in their boxes by the mehterbaşı (official responsible for the preservation of records). Current registration books relating to letters, agreements and other important matters or persons should be put in the mentioned repository every evening under the control of the mehterbaşı. In the morning, the mehterbaşı shall take out these records with their boxes and entrust it to the official. These procedures must be obeyed. Unauthorized people are not allowed to enter the depot where the records and registration books are kept". (4)

During the period before and after this order, the records were put in sacks and boxes left around randomly in

(4) The Prime Ministry Ottoman Archives. Series of Mühimme Defterleri. No: 183, p. 4, Statement 11.

unsuitable storerooms due to the lack of archival buildings and repositories. On the other hand, the records of the state were accumulating in increasing amounts every day.

Another attempt to preserve archives and to prevent their destruction took place in 1845. The document related to this attempt was signed by the Minister of Finance Safvetî Pasha and addressed to the Sadrâzam. It was dated 12 March 1845 and said:

"Records which relate to important financial matters and which are kept in the palace of the Sultan are almost destructed. In order to prevent the total destruction and to have them preserved in good state, authorized officials selected from the Finance Office will control and sort these records". (5)

These measures concerning archival practices in the administrative organization of the Ottoman State were taken when Mehmed Emin Pasha was the Grand Vizier. It is highly possible that these activities have constituted a basis for the archival developments during the period of Mustafa Reşid Pasha.

Mustafa Reşid Pasha, who has been in European countries like France and England as a diplomat and who has observed how much importance was given to archives in those countries, had decided to establish an organization called Hazine-i Evrak which can be considered as an archival institution and to have a building constructed for it. This happened when he became Prime Minister on 28 September 1846 during the period of the Ottoman State. As a result, we can say that all the efforts carried out to preserve historical records have gained financial and virtual support in 1845.

(5) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Internal Affairs, No: 5152.

This subject was first considered in the organization called Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye ⁽⁶⁾ and arrived at a decision on 31 October 1846.

The protocol says,

"The records concerning important matters of the state which are kept in repositories around Defterhane and Bâb-ı Âli are putrefying because the repositories are moistly... the records are mixed up because the repositories are narrow... as a result of this confusion, it is hardly possible to find a record when needed... in order to transfer, preserve and find records of the state when needed, it has been considered appropriate to construct a stone building, to be called Hazine-i Evrak, in the style of a large and well-arranged library within the Bâb-ı Âli resembling the European archives... the building will be constructed by the Italian architect Fossati who had also constructed the University building; the internal arrangement of the archival building should be in such a way so that there will be separate rooms for each of the record holdings of Home Affairs, Assembly meetings and Foreign Affairs. Each room should have suitable cabinets... to prevent the putrefaction and destruction of records, ventilation according to season will be necessary... an authorized archivist should be appointed as head of the archives and it is necessary to establish a specialized library containing history books, geography books, and necessary maps". ⁽⁷⁾

This decision of the Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye has been submitted by the Prime Minister Mustafa Reşid

(6) An organization established in 1837 in order to prepare the new regulations required by the renovation acts, to deal with judgments relating to civil servants and to express opinion on state affairs when required. Within time, this organization has been subject to changes and in 1867 it has been abolished when the Şûra-yı Devlet (State Council) was established.

(7) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of Mesail-i Mühimme, No: 658.

Pasha on 6 November 1846 to the Ottoman Sultan Abdülmeçid. The decision gained official force with the order dated 8 November 1846.

According to this order the construction of the mentioned building began. While the construction continued, the people to work in the Hazine-i Evrak were selected and preparations were planned. Esseyid Hasan Muhsin Efendi, the private secretariat officer of the Prime Ministry who was known for his skillfulness and faithfulness, was appointed as the head of the Hazine-i Evrak. The organization was first called "Directorate of Hazine-i Evrak" but this title was considered inferior to Muhsin Efendi's first title and archival services were considered as one of the important matters of the state so it was changed to the "Ministry of Hazine-i Evrak".⁽⁸⁾

As a result of the efforts of the Minister of the Hazine-i Evrak and his working colleagues, a temporary regulation dated 27 February 1847 and stating the principles for the classification of records to be placed in the Hazine-i Evrak had been prepared.⁽⁹⁾

According, to the principles of this regulation, the records which had accumulated in the storerooms around the Bâb-ı Âlî and the Defterhane (the archives where land registers were kept) would be classified. Meanwhile, the "Meclis-i muvakkat" was established. This was an assembly set on from the private officials of the Bâb-ı Âlî and its function was to set up methods of classification and to prepare regulations concerning these methods.

This Council had prepared a regulation consisting of five articles. These articles stated the importance of archives

(8) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Internal Affairs, No: 7066.

(9) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Meclis-i Valâ, No: 1869.

for the state, the principles to be followed in classification, the types and features of the records to be put in the Hazine-i Evrak and the coordination of the officials with the Hazine-i Evrak.

This regulation states the following aspect:

"Records, deeds and correspondence kept in important state agencies are the memory and the soul of every big state. It is one of the state's important duties to prevent these from neglect and destruction and to take measures for their use and protection". ⁽¹⁰⁾

The successive Ottoman Prime Ministers, i.e. Ali Pasha, Ahmed Cevad Pasha, Küçük Said Pasha and Hüseyin Hilmi Pasha, have paid great attention to the Hazine-i Evrak and archival implementations. The Directorate of the Ottoman Archives has been built when Ahmed Cevad Pasha was the Prime Minister.

After the importance of archives was recognized by the state and after the constitution of the Hazine-i Evrak within the Central Administration, there were attempts to establish archives in other districts and counties.

Among these attempts can be mentioned the establishment and the construction of the archives in Manastır ⁽¹¹⁾ in 1847, in Ruscuk (the centrum of the province Tuna) ⁽¹²⁾ and in Ankara ⁽¹³⁾ in 1868.

(10) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Meclis-i Vâlâ, No: 4093.

(11) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Internal Affairs, No: 10095.

(12) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Şurâ-yı Devlet, No: 28.

(13) The Prime Ministry Ottoman Archives. Classification of İrade, Meclis-i Vâlâ, No: 25811.

During the Second Constitutional period, after the appointment of historian Abdurrahman Şeref Bey as the official history writer (Vak'anüvis) ⁽¹⁴⁾ and after the establishment of the Tarih-i Osmanî Encümeni (Ottoman History Committee) great effort has been shown to deal with and arrange the archives in a healthy way because the belief was strong that errors about Turkish history could only be corrected by the use of our archives. The periodical of this committee called Tarih-i Osmanî Encümeni Mecmuası (TOEM) published very valuable studies. However, the wars which broke out did not permit fundamental measures to be taken.

The above mentioned opinions regarding the value and richness of our archives are also valid for 'Oriental' studies being similar to 'Acculturation' studies but older and more specific.

Apart from these activities, various ministries, being inspired by the Hazine-i Evrak, have established their archives within their organizations. To give an example we can mention the archival institution of the Ministry of Finance and the Şer'iyye Sicilleri of the Meşihat (records of the dignitary responsible for all matters connected with the canon law, religious schools, etc., and following the Grand Vizier in precedence) which have been established during the period of Abdülhamid II.

(14) It is the official post for the determination and recording of historical events. Fatih Sultan Mehmed was the first one to appoint such a post in the Ottoman State. Works which recorded and described the characteristics, the glory and success of the Sultans and the historical events were first called "*Şehnâme*" and the writers were called "*Şehnâmehan*". In records the terms "*Şehnâmenüvis*" and "*Şehnâmegûy*" are frequently used. The *Şehnâmeler* were previously written in verse, but after 1559 they were written both in verse and in prose. In 1663, Mehmed IV appointed Nişancı Abdullah Pasha to record historical events; however his work was not in the *şehnâme* style, instead it was prepared chronologically. Thus from that date on authors writing these works were called "*Vak'antüvis*".

When mentioning the archival activities during this period, it would be necessary to state the Yıldız Archives which was built during the reign of Abdülhamid II within the area of the Yıldız Palace. During the reign of Abdülhamid II between 1876-1909, copies of official records from the Prime Ministry, records of various organizations and official institutions and original reports and letters submitted to the palace were all preserved as archives.

Other eminent archives are these; in İstanbul, the Archives of the abolished Ottoman Ministry of Finance, the Archives of the Şer'iyye Sicilleri at the Müftülük (Office of the Müfti who is an official expounder of Muslim Law), the Archives of the Topkapı Palace Museum, the Archives of the Naval Museum, the Archives of the Municipality of İstanbul, the Archives of Civil navy at the Denizcilik Bankası, the archives at the General Directorate of National Palaces; in Ankara, the Archives of the General Directorate of Registration and Cadastre of Real Estates (Kuyûd-ı Kadîme), the Archives of the General Directorate of Pious Donations, the Archives of the Ministry of Home Affairs, the Archives of the Ministry of Foreign Affairs, the Archives of the Ministry of Health and Social Care including the records of the abolished Ottoman Ministry of Health, the Archives of the Department of War History attached to the General Staff, the Archives of the Turkish Great National Assembly and the Republic Archives at the General Directorate of the State Archives.

One of the most important archives among these is, without doubt, *the Archives of the Topkapı Palace Museum* which is attached to the Ministry of Culture. Preceding the Tanzimat period, it was traditional to keep records and registration books which either belonged to the Sultan or was accepted as important by the Sultan and the records of state officials found in the residence of those who died or whose goods were seized in the palace. These were preserved in special cabinets within the Hazine-i Hümâyun. There are

about (11) thousand registration books and more than (12) thousand records including also records of the period before the conquest of İstanbul, the oldest of which is a brief of ownership dating 1348 carrying the imperial signature of Osman Gazi. The records of the Hazine-i Hassa (Sultan's privy purse) and the Ottoman Ministry of Education has been included to this holding recently.

In this archive, there are firmans, reports, monographs of the Sultans and their sons, commands of the mother of the reigning Sultan, decrees (yarlıg) sent by the Anatolian governor or the Crimean Khan, letters, poems submitted to the Sultans, imperial letters announcing conquests, eulogies praising a victory, treaties, records and registration books relating to the state organization, economic and military subjects, accounts of payments to soldiers, incomes and expenses, donation rules and privileges.

The Archives of the Topkapı Palace Museum is a royal archive. During the Republic period, some work has been carried out relating to the classification of the material in this archive. After some attempts in 1926 and 1933, work was accelerated with the effort of the Hungarian archivist Lajos Fekete in 1937. In 1957, with the work of a committee headed by Prof. Dr. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, the sound classification of this material started and meanwhile the catalogue of the archive was published at different dates by the museum administration.

Most of the material in the Archives of the Topkapı Palace Museum is Turkish. A small amount of archival material in Arabian, Persian and other languages is also available.

The Archives of the General Directorate of Pious Donations is attached to the Directorate of Archives and Publications within this General Directorate. This archive includes deeds of trust, registers and records revealing and confirm-

ing the existence of pious donations being the bodies for charity and benevolence in Ottoman social life.

The deeds of trust of pious foundations kept in the Archives of Pious Donations are divided in four groups according to their historical period.

These are;

1- Deeds of trust preceding the Ottoman period (1019-1299),

2- Deeds of trust belonging to the Ottoman period (1299-1920),

3- Deeds of trust belonging to the period of the Government of the Turkish Great National Assembly and the Turkish Republic (1920-1926),

4- Title deeds of foundations established according to the Civil Law between 1926-1967 and title deeds of pious donations established according to the Law numbered 903 accepted in 1967.

In this archive there are deeds of trust, registration books, judicial decrees, *kayd-ı hakanî*, *firman*s, *tafsil*, *tevzin*, and modifications of conditions. The majority of these belong to the Ottoman period. Deeds of trust in Arabian language are translated into Turkish.

The Archives of the Şer'iyye Sicilleri (records listing the judicial decisions of the *Kadı* (judge) working in the local courts of various districts) in İstanbul attached to the General Directorate of Religious Affairs has been established with the construction of its building in 1888-1889 by Abdülhamid II so to collect these records.

In this Archive there are the following divisions:

- 1- Records of the Şer'iyye Sicilleri in İstanbul,
- 2- Archives of the abolished *Meşihat*,
- 3- Library of the abolished *Meşihat*.

Şer'iyye Sicilleri are registrations kept chronologically by the canonical courts recording the decisions, sentences and documents of the kadi, the firmans sent by the central organization the orders, and summaries of events justified by the kadi.

With the order of the Ministry of Education dated 3 November 1941 and numbered 4018/2182 the registers of the canonical courts were collected in various museums. Part of these are in the Museum of Ethnography in Ankara, another part in the Museum of the Topkapı Palace and the others parts in various museums in Anatolia.

In the recent years, work is carried out to collect these registers, kept in museums attached to the Ministry of Culture, in the National Library in Ankara.

In the Archives of the General Directorate of Land Registration and Cadastre there are registration books, deeds of trust of pious foundations, control books of real estates, records of the Hazine-i Hassa, approved copies of orders, and firmans.

When the Ottoman State was abolished, the records of various ministries and official institutions, which were abolished consequently, were transferred to the Hazine-i Evrak which acquired a great and rich amount of records.

Work Done During the Republic Period to Improve Archival Services

After the establishment of the Republic, the archival subject taken over from the Ottoman Administration has been rendered as a central administrative service by the Prime Ministry up to the present. The neglect of the services of the state archives has caused the following harmful results:

After the abolishment of the Ottoman State, the Republic Government reorganized the Hazine-i Evrak. It has

called it the Mahzen-i Evrak Mümeyyizliği (Control Office of Records). This office was under the responsibility of the Private Secretariat of the Prime Ministry. All the records belonging to the Office of the Grand Vizier were kept in the Mahzen-i Evrak Mümeyyizliği.

In 1927, this office was connected to the Undersecretariat of the Prime Ministry as the Assisting Directorate of the Hazine-i Evrak.

In 1929, this office was connected to the Head Office of Procedures within the Prime Ministry. At the Tenth Anniversary of the Republic on 20 May 1933 and according to the Law numbered 2187 it was connected to the Directorate of Records and Archives within the Prime Ministry.

Later, on 19 April 1937 and according to the law numbered 3154 the same office became an individual archival institution under the responsibility of the Undersecretariat of the Prime Ministry.

On 29 June 1943 according to the Law numbered 4443 this archival institution became the Prime Ministry General Directorate of Archives under the responsibility of the Undersecretariat. On 9 March 1959, it was part of the Prime Ministry Organization Law numbered 6330. When the Decision of the Council of Ministers numbered 8/4334 stating "The Reorganization of Ministries and the Principles of Work" dated 27 March 1982 became effective, it was called the Prime Ministry Directorate of Ottoman Archives.

Meanwhile, in 1976, the Directorate of Republic Archives was established under the pioneering of the present writer with the directives of the former Prime Ministry Undersecretary Mr. Ekrem Ceyhun. As part of the Prime Ministry Organization. The aim of establishing the mentioned directorate is to have the archival and potential archival material of the Republic period controlled by the General Directorate of the State Archives; to preserve, organize, and classify these records according to archival methods and

techniques; to produce them for research and to render all these services individually and centrally.

As a result, there was no more doubt about the future, the preservation, the maintenance, the use, in other words the fate of all the records belonging to the state which had accumulated during and after the National Struggle and after the declaration of the Republic. These were historical, administrative, political, juridical, economic, scientific, technical and cultural records showing the whole history of the above mentioned period, the birth of the Turkish Republic, the phases of progress and their results.

Finally, on 10 October 1984 according to the Prime Ministry Organization Law numbered 3056, the General Directorate of the State Archives was established.

**Work Carried Out In Order to Develop the
Services of the State Archives According
to "The Prime Ministry Organization Law"
Numbered 3056**

The Law numbered 3056 arranges the principles of the organization and functions of the Prime Ministry. Among the functions of the Prime Ministry, the one relating to the archives says:

"g) To collect historical, juridicial, administrative, economic, and scientific documents and records which are of interest for the Turkish State and people, to appraise and organize these records, to reproduce unique records by filming or microfilming, to build an archival laboratory in order to prevent the destruction of records, to follow up developments in the international archival field, and to publicize important archival material for native and foreign scientific media."

Al the functions relating to the preservation and evaluation of our national archives is appointed to the Prime Min-

istry by statement (g) of the 2nd article of Law numbered 3056 and to the General Directorate of the State Archives of the 11th article of the same Law by which the infrastructure of the reforms for our national archives has been founded.

According to this Law;

– The General Directorate of the State Archives is reorganized conforming to modern archival services. The Directorate of Ottoman Archives is established in İstanbul; the Directorate of Republic Archives and the Directorate of Documentation are established in Ankara.

The Directorate of the Republic Archives established in Ankara and the Directorate of the Ottoman Archives established in İstanbul are both part of the General Directorate of the State Archives.

The Functions of the General Directorate of the State Archives

The functions of the General Directorate of the State Archives appointed by the above mentioned Prime Ministry Organization Law numbered 3056 are the following:

“a) To state the principles of the national archival policy, to follow up and investigate the implementation of these principles,

b) To collect, appraise and preserve all kind of information and records concerning the state and the people,

c) To specify, collect, and buy archival material which belongs to various institutions, organizations or individuals, and to repair, restore, classify, translate and if suitable publish these,

d) To follow archival and related scientific developments occurring abroad and in Turkey, to translate and publish works in this field; to introduce important and valuable archival material to native and foreign scientific media,

e) To make collections of archival material which have historical, cultural and esthetic value and when necessary to establish an archival museum and to prepare exhibitions,

f) To take measures in order to prevent the destruction of archival material,

g) To provide the continuity of archival material by reproducing copies and to use applications such as filming, microfilming, photocopying, and when necessary other advanced techniques in order to convert the material to smaller volumes,

h) To state the principles of research in the State Archives, to evaluate research request in the archives and when necessary to permit research,

i) To collect, sort and classify all kind of information and archival material and to keep it always ready for research,

j) To inspect the procedures of sorting, preserving and destruction in official institutions and organizations".

In summary, the mentioned Law has appointed to the General Directorate of the State Archives the function of specifying the principles of the national archival policy and following up and inspecting the implementation of these principles.

Before the mentioned Law had became effective, there were several legal regulations relating to archival services. But inspite of all the positive intentions, these have not been able to solve the archival matters fundamentally.

Until recently, the services of the state archives could not reach an advanced level because the legislation was not sufficient; there were organizational problems, and there was a lack of financial sources.

The neglect of the services of the State Archives has caused the following harmful results:

- Due to the fact that we are not able to be informed about the exact value of the quantity and the content of the very rich archival material of our country, it has not been possible to establish a preservation and control system for these and to avoid the archival material in various state agencies from being kept in unsuitable conditions,

- This material has not been useful and accessible for research by the state, science, real and corporate bodies,

- It has not been possible to reach a standard in the classification of new accumulating archival material because these were disorganized.

In the light of all these experiences, the state archives has been dealt with in a national and drastic way taking into account modern technology and as a result "The General Directorate of the State Archives" was established according to "The Prime Ministry Organization Law" numbered 3056 and dated 19 October 1984.

Consequently, "The Directorate of Ottoman Archives" and "The Directorate of Republic Archives" were brought together which both used to function separately. At the same time "The Directorate of Documentation" has also been established within the General Directorate of the State Archives.

"The Directorate of Ottoman Archive" is appointed to specify archival material belonging to the Ottoman State and the period before, to control these records, to preserve, maintain, organize these records according to archival methods and techniques, and to carry out scientific and technical activities for the assessment of these records by the state, science, and other bodies and individuals.

"The Directorate of Republic Archives" is appointed to specify archival material belonging to the period of the National Struggle, the Governments of the Grand Turkish National Assembly, and the Republic period, to transfer them in accordance to the prescribed procedures, to preserve, maintain, organize them applying to archival methods and techniques and to carry out scientific and technical activities for research by the state, science, and other bodies or individuals.

"The Directorate of Documentation" is appointed to specify administrative documents, to organize and control them centrally, to classify these documents according to documentation methods and techniques for use by the state, science, and other bodies or individuals in order to supply required knowledge and documents in a practical and healthy way which are necessary for the services and activities of the Prime Ministry by cooperating with related institutions.

— The 35th article of the mentioned Law numbered 3056 states the employment of personnel on contract. It says "The General Directorate of the State Archives may employ native or foreign personnel on contract in the fields requiring particular knowledge and specialization, without regarding staff possibilities and other statements concerning the employment of personnel on contract". As a result, the employment of specialized archival personnel has been extensively and greatly promoted.

— The Prime Ministry Organization Law accepts archival specialization as an individual career.

— The State Archives receives an allowance from the Introduction Fund, which was established by Law numbered 3230, by which it has gained an additional financial source for its budget.

— The General Directorate of the State Archives and the Directorate of Ottoman Archives have moved to their new

buildings as their services and personnel increased. These buildings were hired from the Governorship of İstanbul and were restarted to fit archival activities. Since June 1987, classification and administrative services are carried out in these buildings.

– Meanwhile, 7 archival repositories belonging to the Directorate of Ottoman Archives have been restored; and the shelf capacity has been increased by adding polygon steel shelves to the present ones.

– Besides, the Directorate of Ottoman Archives has been rendering service for many years in extremely insufficient buildings being scattered in different areas of İstanbul. In order to bring these buildings and repositories together in a central and modern site, it has been considered suitable to build the Arşiv Sarayı (Archives Palace) for which the place has been provided. Studies on the programme of requirements for this building has also been finished. The projects prepared by the Office of Public Works and Settlement in İstanbul have been submitted to the approval of the Board of Protecting Nature and Cultural Properties in İstanbul.

– The Ottoman Archives has been staffed with a sufficient number of specialized archivists with which the classification work has been accelerated.

– In 1974, the construction of the State Archives Complex in Ankara began and on 29 October 1988 it began to render service, with the opening ceremony realized by the former Prime Minister Turgut ÖZAL, by collecting and preserving in a central way all the archival material of the Republic period, and to offer them with modern techniques for research by the state, science, and other bodies or institutions.

In the State Archives Complex, there are several repositories with different features such as nuclear shelter repositories, normal shelter repositories, and ordinary repositories. The nuclear repositories are built completely under-

ground. It has separate entrances and an individual air conditioning system. On each block there are two floors. The shelter repositories have a system for ventilation. Four sixth of the repositories are underground and, in case of fire, it can stand for eighth hours. The ordinary repositories have three floors on each block. In case of fire they can stand for two hours. In these repositories, the shelves are fixed and the total shelf length is 125 km.

All the repositories are equipped with the necessary technical installations. They are equipped with a gas (CO₂) fire extinguishing system. There is also an electronic command system which controls the danger of fire and which, at time of danger, automatically starts the fire extinguishing system to work and closes the doors of the repositories to stop the flow of air. In the repositories, burning construction material is not used.

In the State Archives Complex there are also technical units, service units, a search room, an exhibition room, a conference hall with a potential of 130 persons and with the facility of simultaneous translation, a central heating system, and a power and transformer station. The complex is constructed on a field of approximately 108.000 m².

Legal Arrangements

Until recently, there was no legal description conforming to archival terminology for the terms archives, potential archives and records which need not to be preserved.

For this reason, it is impossible to prevent archival material from being sold, donated, inherited, possessed, destroyed or taken abroad by unauthorized people

Besides, in the archival institutions all over the world there are applications of weeding out material which need not to be preserved because they do not carry the features of archives, they do not constitute any evidence, they are not of

any use for providing a right to individuals and to society and they are useless for researchers.

In our country, the Law dated 26 March 1956 and numbered 6696 stating "The Destruction of Documents and Records Which Need Not to Be Preserved" and the related Decision dated 13 September 1957 and numbered 4/9438 stating "The Decision of Cabinet Which Enforces the Regulation Concerning the Destruction of Documents and Records Which Need Not to Be Preserved" was effective.

This Law, which was legally in force, has not gained any validity in application.

Meanwhile, the Law for Budget in 1959 and the following years included an article stating that this law could not be applied and this has lasted until recently. Thus some organizations and institutions weeded and destructed their archives according to regulations they prepared themselves. On the other hand, it should be considered that the mentioned law did not satisfy the present demand.

The Law numbered 3056 has formed a basis for new arrangements of the legislation which could provide administrative, legal and technical archival applications.

Under this framework;

– The Prime Ministry has prepared "A Decree In Force of Law Concerning the Destruction of Documents and Material Which Need Not to Be Preserved" numbered 316 and published in the Official Journal on 4 April 1988 to replace the Law numbered 6696. This Decree states the objective and the scope of archival applications. It adapts the new arrangements which are wanted to be performed. It states the principles and methods for weeding and destruction procedures of records which need not to be preserved and should be disposed because they do not carry the features of archives but which are still kept in the archives of institutions and organizations. As a result, doubts on application

arising from the former law were erased. The mentioned Decree has become a law on 28 September 1988.

The General Directorate of the State Archives was by law appointed to specify the principles of the national archival policy and to control the implementation of these principles. However, it has been necessary to perform a series of arrangements so that the appointed functions could be carried out successfully.

– Another present arrangement was “The Regulation Concerning the Services of the State Archives” which was prepared by the Prime Ministry and published in the Official Journal on 16 May 1988. The mentioned regulation was stating the specification of archival material and potential archival material belonging to official institutions and organizations or to individuals, the prevention of their destruction, the preservation of archival material under suitable conditions, the functions and authorities of the General Directorate of the State Archives, the relation of the State Archives with the institutions and organizations, the responsibilities of the institutions and organizations, the use of archival material by the state, corporate bodies, individuals and science, and the weeding and destruction procedures of material which need not to be preserved. Thus, the future of our national archives has been secured and archival services have gained scientific disciplines of modern archival applications

– Another new arrangement of the Prime Ministry is related to “The Principles to Which Native or Foreign Individuals or Corporate Bodies Must Apply to Carry Out Scientific Research and Investigation or to Take Examples”.

Paragraph (h) of the 11th article of the Law numbered 3056 gives authority to the Prime Ministry, thus to the General Directorate of the State Archives to “state the principles for research in the state archives, to appraise the applica-

tions for research in the archival institution, and to allow research”.

As it has been expressed before, the Prime Ministry has reorganized these principles and has put into force the Decision of the Council of Ministers numbered 89/14269 stating “The Essential Principles Applying to Real or Corporate Bodies Either Native or Foreign Who Want to Carry Out Research or Investigation in the State Archives” instead of the Decision of the Council of Ministers numbered 83/5963.

With this Decision of the Council of Ministers, the procedures relating to the applications for research and investigation by native and foreign researchers have been minimized, the bureaucratic procedures have been simplified and the applications for research are answered within one or two days.

With these arrangement in the legislation, the future of our national archives has been secured and archival services have been tied to scientific archival discipline.

The General Directorate of the State Archives Directorate of Ottoman Archives

The Functions of the Directorate of Ottoman Archives

a) To determine, collect and control the archival material pertaining to the Ottoman period and to the previous periods,

b) To preserve and classify this material according to archival methods and technics and to provide the continuity of archival material by reproducing them,

c) To take necessary scientific and technical measures in order to render archival services relating to the use of archival material by the state, science, and real or corporate bodies,

d) To make collections of important and valuable archival material, to establish an archival museum, to prepare exhibitions and to publish works in order to publicize the archival material to native and foreign scientific media,

e) To follow scientific developments relating to archives abroad, to apply necessary technology, to translate and publish works in this field,

f) To provide the catalogues and samples of the archival records which relate to Turkish history and culture and which pertain to the Ottoman period and the previous periods,

g) To computerize archival services and to use mechanographic methods and techniques in archival services.

The Activities of the Directorate of Ottoman Archives Between 1992-1994

Classification

It has been stated before that the Ottoman State was engaged with the preservation, organization and the access of official records.

The organization of the Ottoman Archives as the Hazine-i Evrak and the classification and cataloguing work until the present should be dealt with in the following three stages.

1- The classification methods and cataloguing work applied since the establishment of the Hazine-i Evrak until 1987 are shown below:

a- The Ali Emirî Classification (EMT)

The main feature of this classification which has been prepared between 1918-1921 is that the records are organized according to the sequence of the reigning sultans. There are 50 catalogues of the EMT including 180.700

records pertaining to the periods starting from Osman Gazi to Sultan Abdülmecid.

b- The İbnülemin Classification (İBT)

In this classification the records are organized according to subject, consisting of 23 main headings. İBT includes 47.145 records belonging to the period between the XVth and XIXth century. It has 28 catalogues.

c- The Cevdet Classification (CVT)

This classification prepared between 1932-1937 is, just like the İbnülemin Classification, organized according to subject. The classification, including 255.506 records under 16 headings, has 34 catalogues.

d- The Fekete Classification (FKT)

It is a model classification based on the Provenance classification system which is today being applied in the Ottoman Archives. The records between 1316-1687 are divided into three parts called Bâb-ı Âsafî, Bâb-ı Defterî and Mütferrik.

The recent classification is a result of the system applied in our archives since June 1956.

e- The Kepeci Classification (KPT)

KPT is a registration book classification. 7.500 registration books of the Finance offices have been classified and 1 catalogue has been prepared.

As it has been stated above, classification work which started in 1918 under the head of Ali Emirî has continued until 1986 under limited conditions and with a limited number of personnel but there has been an interruption between 1925-1932.

But in 1987 the number of personnel in the Ottoman Archives was increased by which the classification work reached another milestone.

2- Classification and cataloging work applied between 1987-1992,

3- Classification and cataloging work between 1992-1994 when the present writer took up the responsibility as General Director.

For detailed information about archival practices in the Ottoman State and about the series of records and registration books classified in the Ottoman Archives until the present see the publication called *Guide for the Prime Ministry Ottoman Archives*.⁽¹⁵⁾

Finished Classification of Records and Registration Books and their Catalogues Between 1987-1992:

The number of classified;

Records : 2.135.000

Registration books : 148.895

Catalogues : 229

The reason for the high number of catalogues is the priority given to analytic inventories.

Finished Classification of Records and Registration Books and their Catalogues Between 1992-1994:

The number of classified;

Records : 9.138.810

(15) Guide for the Prime Ministry Ottoman Archives = Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi. Ankara, XXVI+634 pp.

"T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, yayın nu: 5"

Registration Books	: 30.451
Catalogues	: 49

In this period, priority has been given to file inventories. Parallel to this, in a period of two years time 9.138.810 records have been classified between March 1992-March 1994; whereas in the preceding (5) years 2.135.000 records were classified.

After October 1992 classification work has been organized according to the prepared directories for "Dictation and Punctuation" and "Classification"; besides, in May 1992 the Division of Classification which was responsible for the classification activities has been reorganized as the "Division of Analytic Classification" and the "Division of File Inventories" because of the capacity of the work to be done, the acceleration in classification work and the abundance of personnel staffed for classification work.

As a result, at present there are 32 million records open to research in the Ottoman Archives, 20 million of which are registration books and 11.273.810 of which are items.

Educational Activities

The Directorate of Ottoman Archives has given in-service training between 5 October-3 December 1993 so to improve civil service and professional knowledge. The written documents of this seminar has been published by the State Archives under the name "*Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Personeli Hizmetiçi Eğitim Ders Notları, İstanbul: 5 ekim-3 Aralık 1992*", (İstanbul, 1993) and has been given to our personnel.

"*The Guide for the Prime Ministry Ottoman Archives*" (Ankara, 1992) consisting of 634 pages and including the most recent information about the Ottoman Archives is prepared for the personnel of the archives and those interested.

Apart from these, the following publications have been prepared as essential reference sources for archival personnel in their professional work:

– *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Çalışmalarında Uyulacak İmlâ Usul ve Esasları = Dictation and Punctuation Methods and Principles to Be Applied in the Archival Activities of the Prime Ministry Directorate of Ottoman Archives*, (Ankara, 1992).

This publication including principles for punctuation and dictation applying to classification and publication work of the Directorate of Ottoman Archives totals 153 pages.

– *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Tasnif Talimatnamesi = Classification Instructions for the Prime Ministry Ottoman Archives*, (Ankara, 1992).

This publication is an essential reference source prepared so to carry out classification work according to archival principles and to specify the principles to be applied in classification by the personnel. It totals 169 pages.

– *Tanzimat Öncesi Merkez Evrakının Tasnif Kılavuzu ve Belge Örnekleri = Classification Guide and Record Samples of the Central Administration Records Preceding the Tanzimat Period*.

This publication is a reference source for those interested because it includes the classification of records preceding the Tanzimat period, Ottoman diplomatics, record features of the classic period, and record samples. The publication is being printed.

Technical Services

a) Ottoman archives have been physically, chemically, and biologically destructed due to their preservation in buildings for long periods which were either unsuitable or were built for other purposes. For this reason, planning was made in 1992 to;

- Purchase a fumigator and neutralization unit to avoid biological destruction and to protect archival personnel, who work on archives, from harmful aspects,

- Establish a modern "Conservation and Restoration" unit.

In 1993, most of the necessary equipment and material have been provided from Turkey, and those to be supplied from abroad have been ordered. The project is planned to be finished in the end of 1994.

b) The necessary planning to establish a microfilming unit has been completed in order to reproduce 150 million records preserved in the Directorate of Ottoman Archives, to accelerate the access to records, to decrease as much as possible the destruction of records by avoiding the use of original records, to supply the foreign demands for microfilms and to provide under the framework of archival exchange microfilm copies of archival material pertaining to the Ottoman period which are kept in foreign archives. The project has reached the stage for purchasing the necessary equipment for this unit. The project is planned to be finished in the end of 1994.

c) It is planned to computerize the activities of the Ottoman Archives with the aim to accelerate a little more the classification work of records kept in the Ottoman Archives, although this has already speeded up during the last two years, to avoid the problems which may arise when the number of classified records increase, to produce the classified records to researchers in a quick way, to accelerate the use of the microfilming system, to control the location of the records in the repositories and the move of the records to and out of the repositories. Because the aim is very expansive, this project is planned to expand modularly; the first module is planned to be finished in the end of 1994 and to operate in 1995. The necessary budget for the project has been provided from the Investment Programme for 1994.

d) Between 1992-1993 computerized printing started by which composition, pagemaking and printing work of publications of the Directorate of Ottoman Archives has been realized.

Research Services

In the recent years, an increase in the number of researchers has been observed as a result of the acceleration of classification work, the increase in the number of accessible archival material, and the provision of decisions solving the problems which occurred when researchers applied for or carried out research.

In 1992, the Division of Research Services at the Directorate of Ottoman Archives provided archives and photocopies for 105 foreign and 573 native (totaling 678) researchers; whereas in 1993 the number of total researchers was 972 being 132 foreign and 840 native ones.

Private and corporate bodies are frequently applying to the Directorate of Ottoman Archives because in the holdings of the Ottoman Archives there are many records about the solutions of disagreements of pastures, grazing areas and borders and records about the solution of water disagreements, records on pension rights of military, judicial and civil servants who had worked during the last period of the Ottoman state to be used by their relatives living today, records on the specification of pious donations, cultural properties and historical works passed over by the Ottomans to the present, records which are juridical tools in solving some of the border disagreements between the countries which separated from the Ottoman State, records which protect the interests of the state and people and finally records supporting the improvement of social, cultural, economic, and political relations between countries. For such matters 221 applications in 1992 and 292 ones in 1993 have been answered.

Besides, to facilitate the use of the catalogues by researchers and especially the members of the universities outside İstanbul, a copy of each registration book catalogue of the Ottoman Archives has been prepared and made accessible in the General Directorate in Ankara for researchers. 566 catalogues have been reproduced and sent to Ankara. The next catalogues to be prepared will also be sent.

Establishment of an Archival Museum

A project has been prepared to establish an Archival Museum in the historical stone building, now used as a depot but which was previously used as a library, located at the entrance of the Vilayet Bahçesi in İstanbul with the aim to exhibit examples of official correspondence, stationary used for this correspondence, material used for the preservation of correspondence, different types of paper and other valuable historical documents of the bureaucracy and diplomacy of our people owning a rooted state tradition.

This building has three floors, one of which is the basement. The other two floors have 2 living rooms, one bedroom and one hall. The Office of Public Works has made the necessary investigations for the restoration of the building.

A "Commission to Specify Material Other than Documents" was set up for the selection of the material to be exhibited in the museum and after having worked for two years 1794 different museum material have been selected; these are classified and preserved. Within a short period of time, an Archival Museum will be established under the body of the Directorate of Ottoman Archives.

International Organizations and Relations With the Archives of Other Countries

a) Relations with International Organizations

The General Directorate is a member of the International Council on Archives and attends the activities of this

Council. İsmet Binark, the General Director of the State Archives, attended most recently the XIIth International Congress on Archives held between 6-11 September 1992 in Montreal (Canada) to represent our country.

At the mentioned Congress the importance and richness of Turkish Archives, especially Ottoman Archives, has been explained and the organizational structure, activities and publications of the General Directorate of the State Archives have been introduced.

b) Relations With the Archives of Foreign Countries

The General Directorate is holding part of the archives relating to the histories of almost thirty individual states established after the dispersal of the Ottoman State which had ruled in Asia, Africa and Europe for more than six centuries.

Due to the facts that the holdings of the Ottoman Archives include records on the political, social and economic histories of the mentioned states and that some records relating to the regional administrations of the Ottoman State are in the archival holdings of these states, mutual cooperation has been necessary.

In 1992 and 1993, upon the invitations of the authorities in Macedonia, Azerbaijan, Romania, Bulgaria, Hungary and France, these countries have been visited; opinions and records have been exchanged and mutual protocols for cooperation have been signed.

1- The Republic of Macedonia

On the basis of the Culture, Education and Exchange Programme signed on 4.9.1990 between the Republic of Turkey and the (former) Socialist Republic of Federal Yugoslavia and under the framework of the cooperation for the years 1990-1992 between our General Directorate and the Macedonian Archives, a delegation from the Ottoman

Archives has been sent to the Archives of Macedonia to take photocopies and microfilms of Turkish records and to carry out the necessary work. The following have been achieved as a result of the work in the Macedonian archives in November-December 1991:

- Microfilms of hundred and one registration books of the Manastır Kadılığı,

- Microfilms of 356 records kept in the Macedonian archives including firmans, titles of privileges, orders and deeds of trust for pious donations belonging to the Ottoman period,

- Photocopies of 6250 records of twenty administrative centers (like Kalkandelen, Köprülü, Kumanova, Skopje) of regional administrations in Macedonia during the Ottoman period.

These microfilms and photocopies are added to the holdings of the Ottoman Archives part of which are classified and accessible.

2- The Republic of Azerbaijan

Upon the invitation of the General Directorate of the Republic of Azerbaijan, İsmet Binark, the General Director of the State Archives, and Necati Gültepe, the Deputy General Director, have visited Azerbaijan between 23-30 November 1992. During this visit, they have exchanged opinions about archival subjects with eminent state officials, especially archival authorities of Azerbaijan and a protocol for cooperation between the archival administrations of the two countries has been signed.

3- The Republic of Romania

Upon the invitation of the General Directorate of the Romanian State Archives, İsmet Binark, the General Director of the State Archives, and Necati Gültepe, the Deputy

General Director, have visited this country between 14-20 December 1992.

The archival holdings of this country, which has been under Ottoman rule for many years, includes many Ottoman records; during the negotiations in Bucharest with the representatives of this country, a cooperation protocol has been signed for the exchange of photocopies of these records.

4- The Republic of Bulgaria

Upon the invitation of the Republic of Bulgaria General Department of Archives at the Council of Ministers, İsmet Binark, the General Director of the State Archives, and Necati Aktaş, the Head of the Directorate of Ottoman Archives, have visited Bulgaria between 15-19 February 1993.

During this visit a protocol for cooperation for the years 1993-1994 has been signed between the Republic of Turkey General Directorate of the State Archives and the Republic of Bulgaria General Department of Archives at the Council of Archives.

According to this protocol, the Head of the Directorate of Ottoman Archives and the Head of the Division of Analytic Classification have been sent to Bulgaria for a period of (15) days in November-December 1993. Here, they have worked on the records of the Ottoman period which were sold to Bulgaria in 1931 and which are still being kept in the Cyril and Methodius Library. Thus, they have added to the holdings of the Ottoman Archives the microfilms of 113 registration books totalling 21.140 pages.

The subject of the records sold to Bulgaria in 1931 has separately been dealt with in the light of original records and information in the publication called '*Bulgaristan'a Satılan Evrak*' (Ankara, 1993), a publication of the General Directorate of the State Archives Directorate of Republic Archives.

On the other hand, a publication is being prepared by the Directorate of Ottoman Archives of our General Directorate relating to the present situation of the Turkish archival records in Bulgaria.

As a result of the studies in the Cyril and Methodius Library it has been observed that the records here include information about *timar*, *zeamet*, *vakıf*, *ahkâm*, *ehl-i hiref*, *tersane*, *yeniçeri* and *sipahi ocakları* of the XVth and XIXth century and that there are important registration books of the early period. The Registration Book of the Pious Donations of Orhan Gazi in Bursa is among these. This registration book shows that Molla Yegân and Şemseddin Molla Gürânî who were important philosophers of the Fâtih period have taught at the Orhan Gazi Medresesi.

The first observations makes it clear that the total number of records and registration books is about 1,5 million. At the end of fifteen days working microfilms of 21.140 pages taken from various fonds of the XVth and XVIIIth century have been provided on payment and been added to the holdings of the Directorate of Ottoman Archives. This work will continue until the microfilms of the remaining records will have been provided. The processing and cataloging of these microfilms so to have them available for access is rapidly continuing.

Besides, photocopies of all the fiches of the fonds of the registration books in the Cyril and Methodius Library have been taken, organized, classified and made available for access by researchers.

Studies have revealed that apart from the records sold as waste paper in 1931, there were 200 *şer'iyye* registration books of various regions in Bulgaria and that there were 76 records, 18 of which were imperial firmans of the Ottoman period kept in the Rila Monastery.

5- The Republic of Hungary

Upon the invitation of National Archives of the Macedonia, İsmet Binark, the General Director of the State Archives, and Zeki Dilek, the Deputy General Director, have visited this country between 19-22 October 1993.

During this visit a cooperation protocol for the years 1993-1995 has been signed between the archival administrations of the two countries.

According to this protocol, it will be possible to enrich our holdings with examples of Turkish archival records kept in Hungary.

6- The Republic of France

İsmet Binark, the General Director of the State Archives, has visited France between 22-27 November 1993, upon the invitation of the French Ministry of Foreign Affairs; he has negotiated with the General Director of the French National Archives Mr. Jean Favier and the President of the French National Library. Following this visit he has provided Dr. Nihal Somer, Head of the Division of Technical Services at the Directorate of Ottoman Archives, to attend a course on microfilming in the French National Archives for a period of (1) month. Besides, Gülgün Erişen, specialized in the Department of Archives at the Faculty of Letters and History-Geography of the Ankara University, will attend a Technical Course in the French National Archives for a period of (3) months.

These opportunities for cooperation with the French National Archives will continue in the following years.

Exhibitions

The 11th article of the Prime Ministry Organization Law numbered 3056 appoints the General Directorate to organize exhibitions in Turkey and abroad with the aim to publicize our archives.

According to the cooperation for the years 1990-1992 between our General Directorate and the State Archives of Macedonia "*The Exhibition of Ottoman Fermans*" has been organized in Macedonia between 9-22 July 1992 with the aim to publicize our history and culture of our country, to reveal the richness, importance and value of the Ottoman archives and to support psychologically the Turkish people living in this region. At this exhibition photographic prints of 90 firmans and colour photocopies of 20 colour records have been exhibited.

The exhibition has been organized between 9-16 July 1992 in Skopje and between 18-22 July 1992 in Monastır.

A catalogue of the exhibited firmans has been published.

As it has been stated above, in return to the exhibition of Ottoman firmans in Macedonia, a common exhibition has been organized with the Macedonian State Archives called "*Macedonia from the Xth Century up to the Present and Ottoman Firmans*" between 4-13 November 1993 in the Yıldız Sarayı Silâhane Hall in İstanbul.

1992 is the 500th anniversary of the Turco-Russo relations. On this occasion a symposium entitled "*The Past and the Present in Turco-Russo Relations*" has been organized in Ankara during which "*The Exhibition of Gilded Firmans and Record Samples Selected from the Ottoman Archives*" in the Turkish Historical Association between 12-14 December 1992.

"*The Exhibition of Ottoman Firmans*" has been organized in Manisa between 22-24 April 1994 upon the request of the Presidency of the Celâl Bayar University.

Publications

Scientistic circles of Turcology and Orient Studies, and researchers studying in the field of Ottoman history and cul-

ture who are aware of the qualitative and quantitative richness and importance of the Turkish Archives and especially the Prime Ministry Ottoman Archives are impatiently awaiting the publications of these archives and the corpus.

As it will be appreciated, real historical information is based on archives. Writing history without the use or information of archives or based on hypotheses, to decide on a certain period or to evaluate a certain period without using archives does not comply to scientific objectivity of history.

Moving from this point of view the General Directorate of the State Archives has initiated the publication of records on the basis of first-hand original sources with the aim to reply to the demands of those studying in the field of Ottoman history.

Publicizing all or part of the holdings of the Prime Ministry Ottoman Archives will only be possible with the publication of monographs catalogues, inventories and guides or other more extensive works.

Especially the publication of monographic works dealing with the fonds, series and classification groups in the archives will provide great facilities and advantages to both the archive personnel and the researchers.

For this reason, there is an urgent need for publications publicizing classified fonds and series of the Prime Ministry Ottoman Archives which are accessible for researches.

Since the beginning of 1992, when I was appointed as General Director, the General Directorate of the State Archives is continuing to publish collections of records from archival material for which the inventories have been prepared, while on the other hand classification work is continuing too, with the aim to prepare and publish professional works, to supply the demand for documentary publications of records in our country, to make available our rich historical

sources to native and foreign researchers whereby it will be possible to avoid false assessments of our history.

When planning the publication of records in the Ottoman Archives priority has been given to Turkish Republics with which we have blood and cultural ties, the people here which are oppressed to forget their origins for nearly one hundred years and the geography they live.

The publications of the General Directorate of the State Archives Directorate of Ottoman Archives are listed at the end of this text.

İsmet Binark, the General Director of the State Archives, has been awarded with the "Prof. Dr. Osman Turan Turkish Studies Award" in 1993 by the Türk Ocağı Merkez Heyeti for the publications of the General Directorate on Turkish Republics and the Turkish World; whereas the General Directorate of the State Archives has been awarded in the field of "Public Service Publications" by the Association of Turkish Writers in 1994.

Building

In order to collect the services of the General Directorate of the State Archives Directorate of Ottoman Archives in one building, a suitable building in which archival services can scientifically be rendered or a large enough place where such a building can be constructed is searched in İstanbul for a long time.

As a result of these efforts, a piece of ground of 204.000 m² around the Topkapı Palace has been assigned to the General Directorate from the Office of National Real Estates.

First, the restoration of the ruined buildings with a usable capacity of 10 thousand m² will be completed. Concerning this matter, a programme of supplies has been prepared by the General Directorate; the restoration project prepared

by the Office of Public Works in İstanbul has been submitted to the approval of the Board for the Protection of Nature and Cultural Properties. Finance for this project is provided from the Prime Ministry Investment Budget. As soon as this project is approved, restoration and other work will immediately start.

Meanwhile, the building used as the archival repository number (4) in the garden of the office of the Governor of İstanbul is repaired, restored and arranged as a microfilming and binding workshop.

A building located in Bayezit-İstanbul used as the former Archives of the Ottoman Ministry of Finance was left aside when it became ruined. Our Directorate was assigned this building by the General Directorate of National Real Estates. In 1993, 1,5 billion TL. has been spent to restore the building and change it into an archival repository for the use by the Ottoman Archives.

However, as been stated before, the General Directorate of the State Archives has the aim to collect the services, activities and services of the Ottoman Archives in one building, in a National Archive Palace, according to modern archival understandings.

The General Directorate of the State Archives Directorate of Republic Archives

In order to control centrally the archives of the Republic period, to organize the archives of the bodies included in the Law numbered 3473 according to the recent modifications in the archival legislation, to have these bodies render service under the guidance and control of the General Directorate of the State Archives according to the new arrangements and to provide that these services will be rendered fruitful and according to scientific disciplines, the Directorate of Republic Archives is continuing its activities in accordance with the duties stated in Law numbered 3056.

The Functions of the Directorate of Republic Archives

a) To specify the archival material, pertaining to the period of the National Struggle, the Government of the Turkish Great National Assembly and the Republic accumulating in the institutions and organizations mentioned in the Law numbered 3473,

b) To transfer archival material from the institutions and organizations according to the essential principles of the relating legislation,

c) To classify the transferred material,

d) To take measures in order to protect transferred archival material from any kind of deterioration, to restore archival material according to its original form, to establish an archival laboratory and a conservation and restoration workshop in order to carry out these services,

e) To be scientifically and technically prepared in order to render archival services relating to the use of archival material by the state, science, real or corporate bodies,

f) To appraise the applications for research, to provide the use of archival material by researchers,

g) To control new accumulating potential archival material,

h) To inspect the procedures of selection, preservation and destruction in the archives of institutions and organizations,

i) To follow up and inspect the implementation of the set principles of national archival policy,

j) To organize the activities of the offices and to coordinate their relations,

k) Prepare publications to publicize important and valuable archival material.

l) To make collections of historical, cultural and es-
thetic archival material for museums and exhibitions and to
organize exhibitions,

m) To provide the catalogues and samples of the
archival records which relate to Turkish history and culture
and which pertain to the period of the National Struggle, the
Turkish Great National Assembly and the Republic,

n) To computerize archival services, to use mechano-
graphic methods and technics in archival services.

The Activities of the Directorate of Republic Archives

Inspection of the Archival Regulations of Organizations and Institutions

The archival regulations of the bodies stated in Law
numbered 3473 are controlled whether they are in accor-
dance with "The Regulation Concerning Services of the State
Archives" or not. Statements disagreeing with the above
Regulation are avoided to become effective through which it
will be possible to have the bodies render standardized
archival services in accordance with "The Regulation Con-
cerning the Official Archival Services of the State Archives".

In April 1994, (153) regulations have been accepted and
have become effective.

Specification of Archival Material in Organizations and Institutions

Specification of archival material is going on in order to
guide the bodies stated in Law numbered 3473 in the official
archival services, to find solutions for occurring problems, to
evaluate the work done, to organize the archives of the bod-
ies, to provide healthy procedures of weeding and destruc-
tion, and to specify records being archival material so that
within certain intervals they can continuously be transferred
to the Prime Ministry General Directorate of the State
Archives at the end of their retention period.

In April 1994, (44) official organizations and institutions and (16) agencies of the Prime Ministry central organization have transferred their archival material.

The classification of the transferred archival material of the following organizations or institutions are finished: The Turkish Coal Association, the Meat and Fish Establishment, the Social Insurance Organization, the Turkish Electricity Association, the General Directorate of Public Security, the General Directorate of Forests, the General Directorate of Sümerbank (National Textile) and the Ministry of Public Works. Classification work of archival material transferred from the other organizations and institutions are continuing.

Necessary contact has been made with the charged bodies for the transfer of the archival material, which have completed their retention period, to the Directorate of Republic Archives according to the statements in "The Regulation Concerning the Services of the State Archives".

Inspection of Organizational and Institutional Archives

Specialized personnel of the Directorate of Republic Archives are inspecting archival activities of organizations and institutions. With the reports prepared after the inspection, the reported aspects are required to be corrected.

Moreover, weeding and destruction procedures of the organizations and institutions mentioned in the law are being inspected.

In April 1994, (74) charged bodies have been inspected.

Trimonthly reports are requested from these bodies; the reports are examined so to have an idea about the archival activities. Those who do not sent or who sent their reports randomly are warned with a letter.

Classification Work

The General Directorate of the State Archives Directorate of Republic Archives uses the provenance classification system. Classification of archival material is carried out in accordance with the 24th article of "The Regulation Concerning the Services of the State Archives".

State Archives code numbers have been prepared for the organizations and institutions in order to preserve the integrity of the archival material, to enter these information to computerized systems, and to place the material in the repositories in order words to complete the classification.

The specified code numbers are used in the classification procedures, in the production of the archival material and in the placement of the material in the repositories.

Meanwhile, researchers have access to classified fonds transferred to the Republic Archives.

Training

In order to train the personnel for archival services working in organizations and institutions, three seminars on interinstitutional Archival Services have been organized; the first between 5-6 September 1988, the second between 2-27 October 1989 and the third between 13-24 December 1993.

Up to now (616) persons have been trained during these seminars organized for personnel working in the archival services of organizations and institutions. Theoretical and practical training is given at the seminars.

Courses on archives and filing organized by the Turkey and Middle East Public Administration Institute are given by authorized staff of the General Directorate of the State Archives.

Meanwhile, archival seminars have been organized by the Directorate of Republic Archives within (29) organiza-

tions and institutions with the aim to train their archival staff.

Staff of the Directorate of Republic Archives is taught Ottoman language so that they can efficiently classify and transcribe transferred records in Ottoman language.

Besides, archival knowledge of the personnel is continuously revived with in-service training; part of the personnel is periodically sent to computer courses.

Publications

Copyright and translated works and catalogues are being prepared, published and distributed for the use by personnel working in the archives of organizations and institutions, professors and students of archive departments at universities, and personnel of the General Directorate of the State Archives in their in-service training.

At the end of this text, a list of the publications of the General Directorate of the State Archives Directorate of Republic Archives is given.

Information Systems of the Directorate of Republic Archives

The Prime Ministry General Directorate of the State Archives owns a Data General MV 20.000 installation. The software of the information system of the Directorate of Republic Archives is written by the Prime Ministry Directorate of Computer Processing. The software is written according to the information given by specialized archivists. The software started to be written in 1991 and is still continuing. The aim for using this system is to store information about the archival material of the period of the National Struggle and the Republic period and to facilitate the use of this information by native and foreign researchers.

The Directorate of Republic Archives has the following systems:

Transfer System

This is the system containing the information of archival material transferred to the Republic Archives. The aim of the system is to determine which organization, sent when and how much archival material to the Directorate of the Republic Archives. Information is entered according to the organization code of the transferring organization. Retrieval is again realized with the organization code.

Basic Record System

This is the database giving information on the records including the summaries and other descriptive information of the archival material. The software of this system has been written and the entry of data is continuing. This system gives information of the record such as location number, summary, date, number, file number (if there is any), language, degree of access, physical state, characteristics, producing organization, number of pages, personal names, places, corporate bodies and items mentioned in the record and other standart subject headings specified before. With the use of the information entered to this system catalogues, inventories and other finding aids are being prepared. Retrieving information by computer is possible with the aid of the information in the basic record system.

The programme for subject headings is a system prepared parallel to the procedures of the basic record system. Standard subject headings are given to the records from predetermined subject headings. Thus the same subject heading is used for the same subject.

Information Retrieval System

This is the system retrieving the data entered to the computer. Information about the records in the basic record

system can be searched in the following information fields with regard to the organization code:

Organization

Organization + Location no.

Organization + Subject

Organization + Subject + Date

Organization + Subject + Date + Language

Organization + Subject + Date + Type +
Related Organization

Organization + Related Organization

Organization + Date

Organization + Date + Number + File

Organization + Physical state + Type

Organization + Subject + Related Organization

Without regarding organization code, search is possible in all the archival fonds covering the fields of subject, summary, index, and subject-index; special search is also possible regarding archival services.

The information retrieval system provides retrieval of records in a short period of time without using catalogues during researches in the archives.

Research System

This is the system containing information on the identities of the persons who want to carry out research in the archives. Through this system it is possible to follow who, when, about which subject carried out research in the archives. If a researcher has not obeyed to the rules for research in his previous research, his following request will be appraised accordingly.

Record Access System

This is a system including information on the record and the researcher during the research. The aim of the system is to follow up the records during research and to avoid loss of the records.

Archival Repository System

This is the system showing the situation of the repositories and showing in which repository the records of which organization is kept. With this system it is easy to know at which shelf, or in other words in which repository, the records of which organization is to be found in the repositories of the Directorate of Republic Archives having a total shelf length of 125 km.

Organizational Structure System

This is the system containing information about organizations which will transfer archival material to the General Directorate of the State Archives. In this system the codes, addresses and short histories of the organizations are recorded. In order to maintain the integrity of the records it is highly important for a research to know the previous organizational structure of a certain organization and which agencies of that organization render service in which subjects.

Technical Service System

This is the system following up the restoration procedures done or to be done to archival material. With this database it is possible to follow up which records need restoration, which ones are restored, and what kind of restoration procedures are applied to these. The programmes for this system is not prepared yet.

Weeding-Destruction System

This is the system with recorded information about the lists of material being weeded and destructed and when and what type of material has been weeded and destructed in the agencies of the Prime Ministry.

Inspection Reports System

This is the system recording the information acquired upon the inspection of the archives of organizations and institutions. Information about the inspected organization, its archive, its department archive, the archival material, the potential archival material, personnel, place and situation of the archive are recorded by which activities of the archives of the organization can be followed with computers.

The General Directorate of the State Archives Directorate of Documentation

The Prime Ministry General Directorate of the State Archives "Directorate of Documentation" which has been established in 1988 according to the 11th article of the Prime Ministry Organization Law numbered 3056 is appointed to specify administrative documents, to organize and control them centrally, to classify these documents according to documentation methods and technics for use by the state, science and real or corporate bodies in order to supply the required knowledge and documents which are necessary for the services and activities of the Prime Ministry by cooperating with related institutions.

The Department of Documentation collects or identifies all kind of administrative documents which may be a source for the administration when taking decisions, identifying policies, and making plans and programs; collects or identifies all kind of printed, written or audio-visual material giving information about the past, the present and the future of the services and activities of organizations; prepares indexes

of essays and news articles by searching the press media; provides, when necessary, information and documentation for the administration from abroad; and provides information to the administration or to researchers either at the Department of Documentation or through the information network.

The Functions of the Directorate of Documentation

a) To specify and compile secondary sources such as unit catalogues, bibliographies, publication lists, dissemination bulletins, indexes, periodicals and reference sources such as encyclopedias, dictionaries, etc. which are under the custody of libraries, documentation and information centers rendering service within institutions and organizations,

b) To search guides, legislations, annuals, almanacs, brochures, activity reports, development plans and programmes, statistics and evaluations relating to services and activities of institutions and organizations and professional documents like periodicals, bulletins and journals.

c) To compile and evaluate professional theses, researches, annual activity and travel report, studies, plans and programmes, statistics, publications on a certain project, regulations and circulars, submitted on congresses, symposia, seminars or conferences and conclusion reports; to specify and compile films, photographs, slides relating to speeches, press conferences, briefing, celebrations, memorial and official ceremonies of the state and government authorities,

d) To cooperate with archives, libraries, documentation and information centers, research units of the universities, institutions and organizations in order to meet the needs of government and researchers,

e) To establish an automation system for the Directorate, to research national and international possibilities

relating to cooperation in this field, to follow up technical developments,

f) To enter the compiled and specified information and documents into the automation system, to establish an information network and to provide their use by the government and researchers,

g) To research publications on the subjects demanded by the government and to prepare bibliographies.

For Turkey, which shows effort to reach the level of developed countries, the production of information, the control of produced information and the use of this information by researchers is extremely important. It is impossible to control and produce the information, which is accumulating today far beyond the estimations with the classic understanding of librarianship.

As in any field all over the world databanks are established by the use of computers for the production, control and use of information. These databases are highly attributive for information exchange in national and international networks. The documentation and research centers in our country are in general connected to these information networks and are facilitating the access of information needed from abroad by researchers.

The Activities of the Directorate of Documentation

In our country, there are insufficient databanks for the control of accumulating information and records. The Directorate of Documentation realizing this insufficiency has established a databank constituted from bibliographical entries of information and records in social and anthropological subjects which is part of its function.

The Content of the Collection

Most of the collection is made up from the documents accumulated in the public organizations and institutions.

Documents of professional associations, pious donations, societies and private persons are acquired by donations, exchange or purchasing.

At present, there are 16.000 documents such as monographs, reports, theses, regulations, circulars, posters, photographs, etc.; and 850 kinds of periodicals. 300 of these are regularly acquired.

Cataloguing and Classification

Documents accessioned by the Directorate of Documentation are given "an organization code, a document type code and a repository location number"; whereas the reference sources in the Research Room are given a number of the "Dewey Decimal Classification". "The Anglo-American Cataloguing Rules 2" are used in cataloguing; retrieval by subject is achieved with the subject heading finding aid.

Information Systems of the Directorate of Documentation

The Prime Ministry General Directorate of the State Archives has a Data General MV 20.000 computer installation. The software programme of the information system of the Directorate of Documentation has been written by the personnel of the Prime Ministry Directorate of Computer Processing in accordance with the data provided by the specialized documentalists of the Directorate of Documentation. The entry of data has started in 1991.

In the Directorate of Documentation the following information systems have been established;

- A monograph database,
- A periodical database,
- A paper database,
- An article database,

- A newsreport database,
- A subject heading database,
- An author database.

The Monograph Database

This is the database in which bibliographical information about monographs, reports, theses, regulations, circulars, etc. are recorded. In January 1994, data entries of 12.000 documents have been entered into the system.

Bibliographical information of the documents are printed according to the Anglo-American Cataloguing Rules. Together with these prints, indexes of author name, title and subject are also prepared. In this way, printed catalogues are produced.

Retrieval of information in this database is possible with one or more of the following data: title, author, subject, series, place of print, year of print, publisher, ISBN, organization code of the document, type of the document and the "Dewey" number.

The Periodical Database

This is the database used for the recording and control of the periodicals accessioned by the Directorate of Documentation. Data entries of 850 kinds of periodicals have been processed 300 of which are regularly being accessioned.

The Paper Database

This is the database of bibliographical information about books or gift books including papers submitted on seminars, symposia, congresses and similar meetings and about texts in books collecting various scientific studies and speeches. There are 14.000 data entries of papers.

Prints of these entries can be taken in the way of short formats made up from author name or title of the paper or in the way of complete information with or without index.

Retrieval in this database is possible with one or more of the following data: author, title of paper, subject, name of seminar, symposium or congress, place, and year.

The Article Database

This is the database of bibliographical information about articles published in periodicals and newspapers provided by the Directorate of Documentation. 30.000 articles have been entered into the database. Prints of the bibliographical information can be obtained in the way of complete formats with or without index or in the way of short formats consisting of author name and article name.

Retrieval of information in this database is possible with one or more of the following data: author name, article name, subject, name of the periodical, date, and ISBN.

The Newsreport Database

This is the database recording bibliographical information of newsreports and comments taking place in the press relating to important events on the agenda of Turkey. Data of 19.000 newsreports have been entered.

Organization of the bibliographical entries, samples of print and the retrieval system is the same as the article database.

The Subject Heading Database

Until now 12.500 standard subject headings have been specified. Alphabetical prints of the subject headings can be obtained; researchers are guided with see and also see references.

Subjects of monographs, papers, articles and newsreports are entered with the subject heading or the subject heading number.

For retrieval of information, the "subject heading number", the "subject heading" or any word used in the subject heading can be used.

Author Database

This is prepared with the aim to avoid confusion of entries of authors of monographs, articles, papers and newsreports and to prepare an authorized writer index. Data entries of 20.000 authors are available. Alphabetical lists according to the surnames of the authors are provided.

New entries of data are continuously added to the databases of the information systems of the Directorate of Documentation.

Publications

Information Bulletin

The Prime Ministry General Directorate of the State Archives Directorate of Documentation publishes since May 1989 bimonthly the "Information Bulletin" with the aim to inform researchers about the accessioned documents. The Information Bulletin includes bibliographical information about books, reports, papers and articles; and also news about seminars, symposia, congresses and conferences organized in Turkey.

It is sent free to the agencies of the Prime Ministry central organization, to the libraries of the institutions and organizations and to research centers.

Bibliographies

The Prime Ministry General Directorate of the State Archives prepares bibliographies for bibliographical control.

In choosing the subject for the bibliography, the importance and actuality of the subject is taken into consideration.

By using the computer processing systems it is possible to take copies ready for print in preparing bibliographies and catalogues.

At the end of the text, the publications of the General Directorate of the State Archives Directorate of Documentation is given.

Evaluation of the Activities of the General Directorate of the State Archives

As a result of all these activities it can be said that the reforms for the consultation of original sources in the Prime Ministry Ottoman Archives have been realized, in accordance with the national archival policy, in order to reveal historical realities in the light of science and in order to render a more rational service and for controlling the archives of the Republic period in a central way,

The efforts to found our State Archives has resulted with the establishment of the State Archives Complex in Ankara within the Third Five Year Plan at the 65th anniversary of the establishment of the Republic.

Thus, we have realized the aim to establish a Republic Archive, which will enlighten our cultural heritage, which will make Republic Turkey and the future generations feel proud and which will give them our historical and national conscience.

On the other hand, the Prime Ministry General Directorate of the State Archives is successful in the accessioning of information and records needed by the administration for its services and activities and in producing these to researchers with the use of modern technologies.

Accepting the services of the state archives as a state policy by arranging the necessary regulations and by dealing

with it at a national level and in a rooted way, is extremely satisfactorily and honorable not only for the Turkish State and people but also for Turkish culture, science and archives.

The Turkish Republic, having taken over the rich historical heritage of the Ottoman State, is now one of the countries on the world which owns the richest archives not only in quality but also in quantity.

When adding to the archival material of the Ottoman period the archival material of the Republic period revealing the whole history of the National Struggle, the establishment of the Republic, the birth of the Turkish Republic and the stages of progress; the richness, importance and value of Turkish Archives can be better understood.

In order to put forward the historical past of the Turkish people it is necessary to make use of the authentic and original archival records in our archives, to produce these to scientific circles and to make them useful in the present.

Making archives useful for the present is in a way providing the title deed of our geography.

Turkish culture starts with the appearance of the Turkish people on the historical stage. It has feeded Turks as bread. It keeps the Turkish people staying alive. It passes over from generation to generation during many centuries. While growing and melting within itself, it protects its spiritual and material values.

As it is known, culture is a product of common past. It is culture which introduces the future generations of a nation with history, art, language and thought.

National culture keeps the members of society alive, connects them together, and gives them a conscience of being a people; it gives the members an identity. The national culture of a people is the national identity of that people.

It should be known, that first of all archives are necessary for our national culture and our national identity, because archives are the first-hand and authentic sources of our national history and culture. We will find in our archives the common points of belief which will avoid the destruction of the structure of our society. By reviving archives the respect for justice, rights and science shown by this noble people will be proven.

Bibliography

- *Arşiv ve Arşivcilik Bibliyografyası (Türkçe ve Yabancı Dillerde Yayınlanmış Kaynaklar) = A Bibliography on Archives and Archival Studies (Includes Turkish and Foreign Sources)* / Prep. İsmet BİNARK. - Ankara: The Prime Ministry Printing House, 1979. - LXXIX, 285 p. - (The Turkish Republic Prime Ministry Directorate of the Republic Archives; publication no. 2 . Gn. no. 042)
- İsmet BİNARK: *Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri = Archives and Archival Information*. - Ankara: The Prime Ministry Printing House, 1980. - XXIV, 245 p. - (The Turkish Republic Prime Ministry Directorate of the Republic Archives; publication no. 3 . Gn. no. 049)
- İsmet BİNARK: "Türk Devlet Arşivi ve Arşiv Sitesi" = "The Turkish State Archives and the Archive Complex". *The Bulletin of the Turkish Association of Librarians*, XXVI (2), 1977, pp. 74-81.
- İsmet BİNARK: "Arşiv Konusunda Ön bilgiler" = "Preliminary Information on Archives". *The Bulletin of the Turkish Association of Librarians*, XXVIII (2), 1978, pp. 68-87.
- İsmet BİNARK: "Arşivlerimizin Değeri ve Son Vak'anüvis Abdurrahman Şeref Bey'in 'Evrâk-ı Atîka ve Vesâik-i Tarihiyemiz' Adlı Yazısı" = "The Value of Our Archives and the Essay of the Last History Writer Abdurrahman Şeref Bey Entitled 'Evrâk-ı Atîka ve Vesâik-i Tarihiyemiz'". *The Bulletin of the Turkish Association of Librarians*, XXIX (1), 1980, pp. 23-38.

- İsmet BİNARK: “Arşivcilik Eğitimi, Çeşitli Ülkelerde Arşivci Yetiştirilmesi Konusunda Yapılmış Çalışmalar ve Ülkemizdeki Durum” = “Archival Education, Work Done for the Training of Archivists in Various Countries and the Situation in Our Country”. *The Bulletin of the Turkish Association of Librarians*, XXIX (3), 1980, pp. 150-172.
- İsmet BİNARK: “Arşiv Tarihimize Ait Kaynaklar: Musa Kâzım: Vesâik-i Tarihiyemiz” = “Sources Our Archival History: Musa Kâzım: Records on History”. *The Bulletin of the Turkish Association of Librarians*, XXIX (4), 1980, pp. 254-259.
- İsmet BİNARK: “Bizde Devlet Arşivi Konusu, Kısa Tarihçesi ve Günümüzdeki Gelişmeler” = “The State Archives Matter in Our Country, Its Short History and the Present Developments”. *The Bulletin of the Turkish Association of Librarians*, XXX (2), 1981, pp. 57-66.
- İsmet BİNARK: “Arşivlerle İlgili Mevzuat, Çalışmalar ve Öneriler” = “Legislation, Work and Suggestions Relating to Archives”. *Symposium on Ottoman Archives and Ottoman Studies (May 1985: İstanbul)*. - İstanbul: Foundation for Studies on Turkish-Arabic Relations, 1985. - pp. 215-248. - (Publications of the Foundation for Studies on Turkish-Arabic Relations; 1)
- İsmet BİNARK: “Arşivlerimizin Önemi ve Değeri ve Osmanlı Devleti Döneminde Arşivlerimizin Islahı ile İlgili Olarak Yapılmış Çalışmalar” = “The Importance and Value of Our Archives and the Work Done to Improve Our Archives During the Period of the Ottoman State”. *The Fifth International Congress on Turcology (23-28 September 1985: İstanbul)*. - İstanbul: İstanbul University Faculty of Letters Research Center for Turcology, 1986. - pp. 155-162.

- Necati AKTAŞ - İsmet BİNARK: *Ottoman Archives = Başbakanlık Arşivi*. - Amman: Research Center for Islamic History Art and Culture in İstanbul and the Centre for Archives and Manuscripts, University of Jordan, 1986. - 521 p.
- İsmet BİNARK: *Cumhuriyet Döneminde Arşiv Hizmetlerinin Geliştirilmesi Konusunda Yapılmış Çalışmalar ve Cumhuriyet Arşivi = Work Done to Improve Archival Services During the Republican Period and the Republic Archives*. - Ankara: The Prime Ministry General Directorate of the State Archives, 1991. - 46 p. (The Turkish Republic Prime Ministry Directorate of the Republic Archives; publication no. 11)
- İsmet BİNARK: *A Short History of the Turkish Archives, Its Value and Importance, Work Done to Improve Archival Services*. - Ankara: The Prime Ministry General Directorate of the State Archives, 1991. - 17 p. (The Turkish Republic Prime Ministry Directorate of the Republic Archives; publication no. 14)
- İsmet BİNARK: *Türk Arşivlerinin Kısa Tarihçesi, Önem ve Değeri, Arşiv Hizmetlerinin Geliştirilmesi Konusunda Yapılmış Çalışmalar = A Short History of the Turkish Archives, Its Importance and Value, Work Done to Improve Archival Services*. - Ankara: The Prime Ministry General Directorate of the State Archives, 1992. - 18 p. (The Turkish Republic Prime Ministry Directorate of the Republic Archives; publication no. 14)
- İsmet BİNARK: *Türk Arşivlerinin Kısa Tarihçesi ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün Faaliyetleri = A Short History of the Turkish Archives and the Activities of the General Directorate of the State Archives*. - Ankara: The Prime Ministry General Directorate of the State Archives, 1994. - 126 s. - (The Turkish Republic Prime Ministry General Directorate of the State Archives; publication no. 4)

- İsmet BİNARK: *A Short History of the Turkish Archives and the Activities of the General Directorate of the State Archives*. - Ankara: The Prime Ministry General Directorate of the State Archives, 1994. - 133 p. - (The Turkish Republic Prime Ministry General Directorate of the State Archives; publication no. 4)

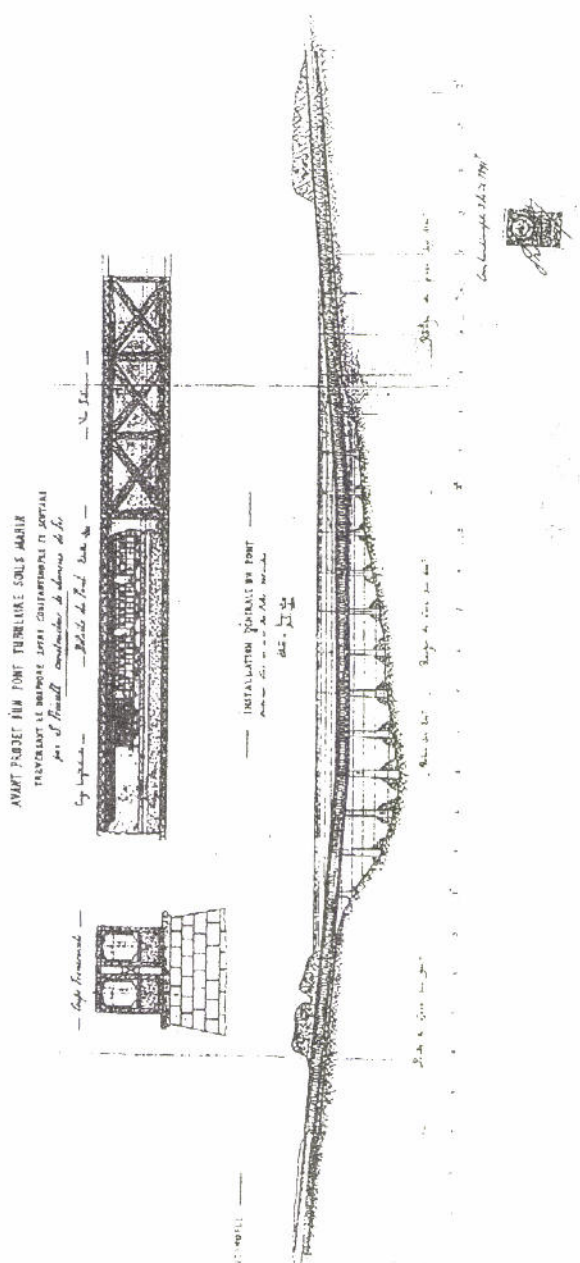
APPENDIXES

*Record samples of the Ottoman and Republic Archives; and
articles about the activities of the General Directorate of the
State Archives*

اوغلی وفات ایدوب آنک اوغلی قلسه صکرم دن بی توفی
 اولیجی بابا ک تیمار تصرف اعدی دیو تیمار ویرلن ایش
 امدی ول بایره داغی مرحلیل القدرم شویله صادر اولدکم
 انک کیمی سیمای مزه نلک ده بی وفات اندکن وفات اندوی
 کونن اون سیکه وارغیا دکن اوغلی اوغلی تیمار طلبنه کلدکن
 اناک تیمار تصرف اتمام شدردن یلیوب سیمای مزه زاد ک
 قیاس اولوب تیمار توجیه اولنه انا اون ییل تجاوز اندکن
 صکرم کلن طلبک اید کونسه اول مقدار زمان کج حمله
 تیمار دن فیراعت اتمش کیمی اولور تیمار ویرلیه و بوکم شریفک
 صورتی قمریه قید ایلوب و کندون داغی عینیه دتم
 صادر اولون حفظ ایدوب دایما مضمون شریفیه
 کمال کیکیه زین شویله بار من علامت شریف عالم آرایه
 اعتماد و اعتقاد قلاسن تحریر فی او اخرتین بیج اول
 سنه ثلث و اربعین سنه

A copy of a firman dated 1536 written in "nesih" style to the Governor of Rumeli Mehmed Paşa during the reign of Sultan Süleyman the Magnificent stating that important records should be recorded in the registration book and be preserved in chests.

APPENDIX - 12

A preliminary project dated 3 August 1891 for an underwater railway bridge (tunnel) crossing the Bosphorus connecting Üsküdar with İstanbul (Republic Archives).

APPENDIX - 13

510

2

١١٧

[illegible]

ابراہیم علیہ السلام

رافد عید و شب

سفر و ریح

مذہب و دین

راہداری عالی و بی

خدا یه مری

حاجہ رحیمہ

مذہب - مذہب

نصفه و لپی

ایف دیکو

حیدر آباد

کتابخانه

Sakarya muharebesinde ibraz-ı fedakârî eyleyen Garp Cephesi Kıtâatına mensup erkân-ı ümera ve zabitanın iki yüz otuz dört zatın İstiklâl madalyası ile taltifleri hakkında Cephe Kumandanlığı'ndan mevrud ve meltûf defter Heyet-i Vekilece bit-tetkik muvafık görülmüştür.

29 Eylül 337

İcra Vekilleri Heyeti Reisi Vekili
Rafet

Hariciye Vekili
Yusuf Kemâl

Dahiliye Vekâleti V.
Rafet

Adliye Vekili
Refik Şevket

Şer'iye Vekili
Fehmi

Erkânî Harbiye Umumiye Vekili
Cephede

Sıhhiye ve Muavenet-i İc̣timaiye
Vekili
Dr. Refik

İktisat Vekili
Mahmut Celâl

Nafia Vekili
Ömer lütfü

Maarif Vekili
Hamdullah Suphi

Maliye Vekili
Hasan Hüsnü

A Decision of the Council of Ministers stating that 234 soldiers of various ranks shall be awarded with the Independence Medal for their sacrifice in the Sakarya War.

APPENDIX - 14

T.C.
Başvekâlet
Kalem-i Mahsûs Müdiriyeti

12 Kânun-ı Sâni 1926

Hülâsa: Anadolu İstiklâl seferine
verilecek isme dair.

Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Riyâsetine

6 Kânun-ı Sâni 1926 tarih ve Ta'lim ve Terbiye Dairesi I. Şube
757/5762 numaralı tezkere cevabıdır.

Anadolu istiklâl mücadelelerine "İstiklâl Harbi" isminin
verilmesi muvafık görülmüştür.

Başvekil

KARARNAME

2
1849

Maarif Vekilliklerinden yazılan 16/12/934 tarih ve 92016 sayılı tezkerede; Türkiye Cumhuriyeti içinde 2,000,000 kiloğrandan fazla tarihi evrak bulunduğu, şimdiki teşkilâtın bu yüce işi başarmaya yetiemediği için bunların gün geçtikçe yanma, çürüme, çalınma ve dağılma suretiyle tükenmekte olduğu bildirilmiş ve Başvekâlete veya Maarif Vekilliklerine bağlı olmak ve içinde mütehassıs bir bilim kaynağı, Basma evi, ciltcilik evi, fotoğraf atelyesi, hususî müze kısmı, çalışma salonu ve müracaat yeri bulunmak üzere tarihi evrakı düzeltme işleriyle uğraşacak bir arşiv idaresi teşkili gerekli görüldüğü ve bunun için hukuk fakültesi veyahut üniversite tarih bölümünü bitiren gençlerden bir - kaçının bir iki sene müddetle Peşte, Viyana, Deresden ve Gand'daki arşivlerde çalışmalarını ve arşivlerin üniversite şehirlerinde bulunduğu - na göre İstanbul'da böyle bir bina aranması veya Ankarada yapılması - muvafık olacağı ve bina bulunduktan sonra içerisinin asrî arşive elverişli bir hale konulması için hiç olmazsa 100,000 liraya ihtiyaç bulunduğundan işin tetkiki ile bir karara bağlanması istenilmiş ve - Maliye Vekilliklerinden yazılan 1/1/935 tarih ve 1091/35 sayılı mütalea - namede, böyle bir arşiv idaresinin teşkili ve tarihi kıymeti haiz bil - umum evrak ve vesaikin burada tasnifi Hazinece de muvafık görüldüğü ve böyle bir idare kurulacak ve hangi bakanlığa bağlanacaksa 935 büt - çesi yapılırken bu işe lüzumlu paranın da o bakanlıktan göz önünde tu - tulması gerekli olduğu bildirilmiştir.

Maarif ve Maliye Vekilliklerinin bu tezkereleri ile Türk Tari - hi Tetkik Cemiyetinden sonradan alınan mütaleaname İora Vekilleri Hey - etince 12/1/935 te okunarak hakiki ihtiyacı karşılamak üzere bir arşiv dairesi kurulması esas itibarıyla gerekli görüldüğünden ilkönce Ankarada yapılacak binanın yeri ile plân ve haritasının hazırlanması ve aç

A Decision of the Council of Ministers stating that an archival building shall be constructed for the preservation of archival material carrying historical value and that archivists shall be sent abroad for training.

APPENDIX - 15

T. C.
BAŞVEKÂLET
MUAMELÂT MÜDÜRLÜĞÜ

Şube :

Sayı : 2
1849

II

liraya çıkabileceğinin tesbiti için Başvekâlet, Millî Müdafaa, Maliye
Nafia ve Maarif Vekillikleri ile Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinden se-
çilecek birer kişiden toplu bir komisyon kurulması ve hazırlanacak
raporun Başvekâlete verilmesi onanmıştır.

12/1/935

REİSİCUMHUR

K. Atatürk

Bş. V.

Ad. V.

M. M. V.

Da. V.

İ. H. V.

S. Sarıca

S. Kaya

S. Kaya

Ha. V. V.

Ma. V.

Mf. V.

Na. V.

S. Kaya

T. C. V. V.

B. Özyürek

S. C. V. V.

İk. V.

S. İ. M. V.

G. İ. V.

Zr. V.

S. R. V. V.

S. R. V. V.

R. V. V.

M. V. V.

Osmanlı Arşivi'ndeki katalogların birer nüshası Ankara'ya gönderildi

Osmanlı Arşivi bundan böyle Ankara'da da hizmet verecek.

Araştırmacılar artık yorulmayacak

ANKARA- İstanbul'da Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'ndaki Osmanlı Arşivi'ne ait katalogların bir kısmı da Ankara'da araştırmacıların istifadesine sunuldu.

Bugüne kadar, Osmanlı Arşivi'ndeki belgelerden faydalanmak isteyen yerli ve yabancı araştırmacılar, İstanbul'da, Osmanlı Arşivi'nde çalışmak zorundaydılar. Katalogların yayınlanmamış olması dolayısıyla, arşive bizzat başvurmamaları, bu malzeme hakkında bilgi sahibi olamıyorlardı.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, dünyada ve ülkemizde Osmanlı dönemi

araştırmalarına duyulan ilgi ve Anadolu'ya yayılan üniversitelerimizdeki ilim adamları ve araştırmacılara kolaylık sağlamak maksadıyla, Osmanlı Arşivi'ne ait katalogların 313 cildinin birer nüshaları Ankara'ya gönderildi, 245 katalog da yakında gönderilecek.

Böylece, Osmanlı Devleti'nin asırlar süren idari yazışmaları neticesinde biriken ve 1846 yılında Sadrazam Mustafa Reşid Paşa'nın emriyle kurulan Hazine-i Eyrak'tan günümüze kadar münhasıran araştırmacılar için hazırlanan ve sayıları 558'i bulan kataloglar İstanbul'da Osmanlı Arşivi'nin yanı sıra, Ankara'da da araştırmacıların istifadesine sunulmuş olacak

DOI: 10.1002/for

JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

ergänzende Details Anführer Osnat Meisler
in Karlsruhe. Die mündlich angestellte Befragung
des ehemaligen Sachverständigen ist als Osnat Meisler
in Karlsruhe zu finden. (Anführer Osnat Meisler in
Karlsruhe)

[illegible][illegible][illegible]

257

APPENDIX - 19

O papazlara ve kiliselere kimse engel olmeyip ve rahatsızlık vermeyip, memleketinde serbest duralar.

Bizim öz memleketimizde de gelsin, korkusuz olarak kiliselerinde otursunlar. Vezirlerinden ve müslüman ve hristiyan tab'ından hiç kimse, onlara dokunup incitmesinler.

Kendilerine, canlarına ve mallarına ve kiliselerine... Yemini mugallaza ederim ki yeni göğü Yaratan Perverdigâr hakkı için ve Muhaf hakkı için, ulu Peygamber hakkı için ve yirmi dört bin Peygamber hakkı için ve kuzandıgım kılıç hakkı için... Bu yazılanlara hiçbir ferd muhâlefet etmeyel... Böyle bilersiz..."

Dünyada Kitab varaa Kur'andır. Din varısa İslâmdır. Peygamber efendimizin, İslâmiyetin zuhuru günlerinde, hristiyan din adamları için okadığı, toruma ve hoşgörü bildirisi de burada hatırlanmalıdır.

Papa ve Ban seçkinleri, aynı büyüklüğü bulmak istiyorlarsa, ters yüz edilemiş İncil ve Tevrat'ın aslını bulup okusunlar. Bulamıyorlarsa, gerçeği Kur'anın aynasına görsünler... Allahın dini zulmu envermiş olamaz.

GÜN İSİĞİNDA

AHMET KABAĞLI

"Bosna ruhbanlarına inayetim ki..."

Hz. Muhammed'i de "tanıyorlardı". Fatih ve daha sonra gelenler, bunlara yakınlık ve kardeşlik gösterince, Begomillîler; top- lu olarak İslâmiyeti kabul ettiler. Çünkü; Katoliklerin ve Macarların, kendilerini ezip horlayan taassubundan çok sıkıntı çekmişlerdi.

Bosnakların devlete bağlılıkları belli olunca, Rumeli serhadımız, böylece em- niyete alındı; sınırlar da oradan yapıma- ya bağlandı.

Bu yüzden asıl maksadımız, Bosnaklar bir vana, Fatih Sultan Mehmed'in, Kato- likler ve bütün mezheplerin "ruhbanları- na" ne ölçüde kuzak açtığını göstermek- tir. Biz, padişahın fermanını, aşağıya bi-

raz sadeleştirerek elalim. Siz bugün, kökü kurtulmak istenilen Balkan İslâmı'na karşı, Vatikan Papa'sı ve diğer kardinalle- rin, gösterdikleri, "elintizi cabuk tutun" tevrine bakıp üzölün. Fatih, 1467'de konuşuyor. Biz 1993'teyiz. Biz "berbar Hakları" üzerine, bin cilt kitap yazan Avrupalı uygarlar (!)

Fatih Mehmed'in, Fetihten sonra, Bosna Hersek'teki Latin papalarına verdiği fermanı (adı geçen kitap sayfa 9, 10): "Ben ki Sultan Mehmed Han'ım, cümle seçkinlere ve halka ma- lûm ola ki... Bosna Hristiyanları, yar- dim etme duyularının ile boyurdum ki,

D evlet Arşivleri Genel Müdürü sayın İsmet Binar'ka ne kadar teşekkür etseniz az. "Bosna Hersek ile ilgili Arşiv Belgeleri"ni (1516-1919) yayımladılar. Her gazetecinin, politikacının, devlet görevlisinin, Bosna-Hersek'i düşünen herkesin, bu 700 sayfalık büyük hacimli belgeleri ve ona ek, aynı hacimde "Bosna-Hersek bibliyografyası"ni bulundur- ması şarttır. (Devlet Arşivleri, İvedik Cad. 55, Yenimahalle Ankara)

Ore yandan bu kitap, Osmanlı'nın Bal- ken ükeleri tarihi ile siyaset, diplomasi, hoşgörü belgelerini de içine alıyor.

Uzamaadan söyleyeyim, Bosna-Hersek 1467'de, Fatih Sultan Mehmed Vaziri-i Azam'larından Mahmud Paşa tarafından alınmıştır.

Fatih Bosna'yı aldıyunda, yalın Katolik- lere değil BOGOMİLLİ mezhebündeki Bos- na Hristiyanlarına da çok müzameha göstermiş. Onların çocuklarını devlet his- metine almış ki, onlardan birisi de, sadra- zamlığa kadar yükselen Hersekîzâde Ah- med Paşa'dır. Bu paşa, Türklerin fethetti- ği Hersek'in dükası Stephen Kassaric'in oğludur.

Çünkü Begomillîler, Hz. İsa'yı Allahın "oğlu" değil, "kulu" olarak biliyorlardı.

Türk Ocakları armağanı İsmet Binark'a verildi

İsmet BINARK

Türk Ocakları armağanını İsmet Binark'ın

● 1992 Türk Ocakları Osman, Turan Türkük Araştırmaları Armağanı, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü İsmet Binark'a verildi.

● Haber 12. Sayfada

HABER MERKEZİ
Türk Ocakları, 1992 "Prof. Dr. Osman Turan" Türk Ocakları Türkük Araştırmaları Armağanı, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü İsmet Binark'a verildi. Binark, 3 Nisan Cumartesi günü Ankara'da tarihi Türk Ocakları binasında yapılacak törenle ödülünü alacak.

Arşiv Genel Müdürlüğü'ne getirildikten sonra Türklük dünyasıyla ilgili yoğun çalışmalar başlatan Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü İsmet Binark bir yıl içerisinde her biri başlı başına kaynak teşkil eden on esere imza attı. Onuyla birlikte işbaşına gelen ekibin de katkısıyla Osmanlı Arşivindeki Türklük dünyasıyla ilgili belgeleri toplayan genel müdür, bunların yayınlanmasını da sağladı.

İşte Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün Türk dünyası ile ilgili yaptığı yayınlar:

-Osmanlı Devleti ile Kafkasya, Türkistan ve Kırım baskınları arasındaki münasebetlere dair arşiv belgeleri (1687-1908 yılları arası). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XLVII, 240, 197 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, yayıno. 3)

-Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk baskınları arasındaki münasebetlere dair arşiv belgeleri: Karabağ-Şuşa, Nahçıvan, Bakü, gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba, Hoy, I (1578-1914). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVIII, 427 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, yayıno. 4)

-Bosna-Hersek ile ilgili arşiv belgeleri (1516-1919). -Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVII, 685 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, yayıno. 7)

-Bosna-Hersek Türkler bibliyografyası (makale, yorum ve haberler). 1 Ocak-31 Aralık 1990. -Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XVIII, 222 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı, yayıno. 3)

-Basında Dış Türkler bibliyografyası (makale, yorum ve haberler). 1 Ocak-31 Aralık 1991.

Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. XVIII, 229 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı, yayıno. 4)

-Türkiye dışındaki Türkler bibliyografyası - A Bibliography of Turks out of Turkey. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - 2 c. (LXV, 1379 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı, yayıno. 5)

c. 1: Genel/Altay- Sibirya Türkleri/ Bau Türkleri.
c. 2: Doğu Avrupa Türkleri/ Türkistan Türkleri.

-İç ve dış basında Karabağ Olayları I- Bibliyografyası (makale, yorum ve haberler). 1 Ocak-30 Nisan 1992. -Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VI, 88 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı, yayıno. 6/1)

-İç ve dış basında Karabağ Olayları II- bibliyografyası (makale, yorum ve haberler). 1 Mayıs-30 Haziran 1992. -Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VII, 75 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı, yayıno. 6/2)

-Bosna-Hersek bibliyografyası- Bosnia- Herzegovina bibliography. -Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XLVI, 410 s. (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı, yayıno. 8)

2

ORTADOĞU

DİZİ YAZI

Arşivde tutulan Türklüğün nabızı

Röportaj: Mehmet Ali BULUT

Fotografılar: Ahmet BELGE

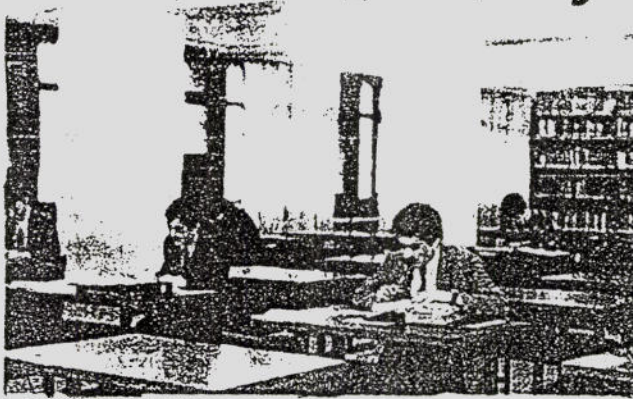

Macaristan'dan Yakutistan'a uzanan geniş bir coğrafyada yeralan ülkelerin tarihten bugüne kadar gelen bütün belgeleri tek tek Türkiye'de muhafaza ediliyor,

30'a yakın ülkenin hafızası İstanbul'da saklanıyor!..

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün Osmanlı ve Türklük coğrafyasıyla ilgili başlatılan dev hümetli, Osmanlı'nın başmaline yakışır ve Türkiye Cumhuriyeti'nin yûzâkı sayılacak eserlere kendisini göstermeye başladı. Genel Müdür İsmet Binar, ve onun yardımcısı Necati Gütepe'nin projesiyle yürütülen bu çalışmalar, Osmanlı'nın bütün Türklük ve İslâm dünyasıyla ilgili belgeleri gözler önüne serilecek. Böylece Osmanlı coğrafyası, içinde bulunmuş devletlere ilgili problemlere ve gelişmişlik meselelerine ışık tutulacak.

Osmanlı coğrafyası içinde geçen hariselerin, kendilerini bu çalışmalarla yapmaya başladığını kaydeden Genel Müdür İsmet Binar, son dokuz ay içinde 9-10 dev etesi hazırlıklarını belirterek sadece Balkanlar'da ilgili belgelerin 200'den fazla olduğunu söyledi. Binar, "Bütün Türk dünyasının, Balkanların ve Ortadoğu'nun şırası, köşeleri ve tarihî envanirlerini çıkaracağız" diye

ARASTIRMACILAR MEMNUN: Salonda araştırma yaparken yakaladığımız araştırmacılara, arşivdeki çalışmalarını bildik. Hemen hepimiz için emiççesini, iyi hizmet vermek için personelinin ussuu yerleşimini edindikler. "Türkiye'de araştırma yapabilmek ve belgelere rahatlıkla ulaşabilmek için ne gerekiyorsa yaptık. Bir de olmasaydına geçilmez durum deha oluyacak" diyorlar.

Arşivde tutulan Türklüğün nabızı

Röportaj: Mehmet Ali BULUT
Fotoğrafları: Ahmet BELGE

Bizden önce ecdad yadigarı evraklar, kültür doğmuşlarla tikiş tikiş taşınıyor. Şahsen gelip görünce utanırım. Ama şimdi kapalı kamyonellerimiz var. Bunların içine belgelerin taşınması için refat yapıldı.

Belgeler, mukaddes emanet taşınır gibi taşınıyor!..

Sonra bekleyen ağız...
Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Sonra bekleyen ağız...
Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

RESTORASYON

Aynı zamanda...
Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

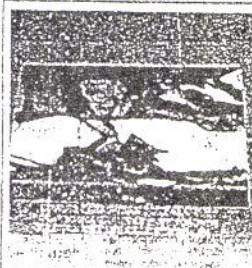
Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Nispetiye'de...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

ARŞİVİSTESİ

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

İşte Sırp barbarlarının açtıkları ateş sonucu yenebilir olan Saraybosna Şarkiyat Enstitüsü'ndeki Osmanlı belgelerinin hali Çoğu yanıp yok olmuş

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

Bazılarının...
Bazılarının...
Bazılarının...

DISARIDAKİ BELGELERİ TOPLANTIDAKİ DEĞERİ AYRILAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ...
Bazılarının...
Bazılarının...

YARIN:
Osmanlı'dan bugüne
arşivliğin tanesi

TARİH
İLBER ORTAYLI

Osmanlı arşivleri modernleşiyor

Osmanlı Arşivleri son zamanlarda önemli değişim geçiriyor; bu değişimde arşivin arşivçiler tarafından yönetilmesi ve düzenlenmesi başlanmasının önemli payı var. Arşivlerin düzeni, okuyucuların ve arşivcilerin istifade kuralının Ankara bürokrasisinin düzenlemelerinden çok, arşivcilerin bilgisine bırakılmasına isabet ediyor. Bugüne kadar bilmediğimiz belgeler (fond) tasnif ediliyor, kataloglanıyor, hazırlanıyor. Özellikle iki yildir Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyıllığına ilişkin belgeleri milyonlarca belgenin tasnifi, bu konudaki bilgilerin ve tarih yazımını değiştirmeyi gerektirecek düzeye ulaştırıyor.

Şüphesiz bunda imla ve tasnif usulünün istah ve el kitaplarının çıkarılmasının önemli büyüktür. Maziye kataloğlarda görülen en büyük eksik büyüdü. Evvelce yıllık 20 bin kadar evrak tasnif edilirken, yeni düzenlemelerle ve yeni arşiv personeliyle bu sayı altı milyona yükseltilebilir.

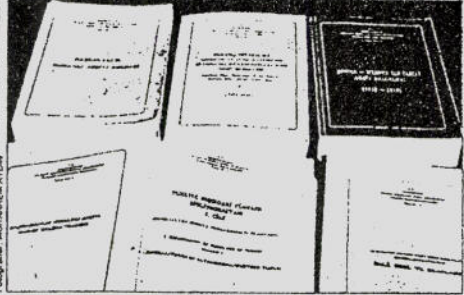
Şimdiye kadar yapılan tasniflerin tahminen 150 milyon vesikarın muhafaza altına alınmasını sağladığı ifade edilmektedir. Bunların yüzde 15'inin yeni tasnifi tamamlanmış olup, tahminen bin (çevir ben) katalogun okuyucuların istifadesine sunulduğu arşivde görülmektedir. Söylediğim gibi bu yeni tasniflerde özellikle son asr Osmanlı tarihçiliğinin önemli ölçüde değişim görmek bilgisi sunulmaktadır. Kuşkusuz sadece Türkiye'nin tarihi açısından değil bütün Balkanlar ve Ortadoğu devletlerini de bağlayan bir gelişme bu. Bu yüzden tarih yazımı ve arşiv kullanımında artık komşu devletlerle mibadele ve işbirliği için yeni mekanizma ve örgütlenmeleri düşünülmelidir.

Bundan başka, arşivlerde eskiden hazırlanan ve yeni kataloglar tekrar gözden geçirilmekte, bilimsel neçnayı için gayret sarfedilmektedir. Mahimme ve irade gibi siciller için bu bağlamda ve kataloglar bu ilkin Dünya kütüphaneklerini sarılabilecek, Osmanlı arşivlerinin ilgili diğer, tarihçiler arşiv mu-

zemesine yönlendir. Aynen olarak hazırlanan kataloglar Ankara Yenimahalle Üretili caddesindeki yeni Cumhuriyet Arşivi binasına da gönderilmektedir. Böylece Ankara ve civar üniversitelerdeki tarih öğrenim üyeleri ve öğrencileri katalog taramak için İstanbul'a taşınmak gibi garip ve zahmetli işlerden kurtuluyor. Katalogları burada taramak ve istenen bazı belgelerin baktı interlink bir sistemle kopyalarını elde etmek mümkün olacaktır.

Böylece bugünün üzerinde katalog Ankara'da okuyucuya sunuluyor. Bunu 245 adet daha izleyebiliriz. Yeni tasnifleri izleyebilmek için son olarak ayrıntılı bir arşiv rehberi de basılmıştır.

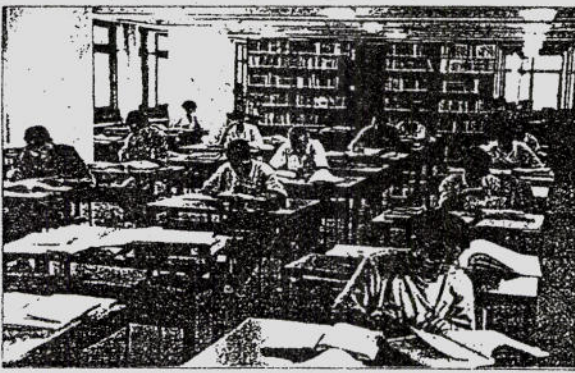
Başbakanlık arşivleri uzmanları son iki yılda, arşivlerdeki belgeleri belirli konulara basma hazırladılar. Bu alandaki faaliyet hızlandı. Örneğin Osmanlı fermanları ile ilgili serginin katalogu, diplomatika ve paleografya sahasında yararlı bir yayındır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Karim Hanlığı, Türkistan hanlıkları, Azerbaycan hanlıkları ile olan yazışmalarını içeren üç kitap diğer bir örnek. Bosna-Hersek ile ilgili vesikalar bu yıl ayrı bir ciltte çıktı. Arşiv-

lerin, tarih yazımı için önemli olan belgeleri bilimsel biçimde yayınlama faaliyetleri kuşkusuz önemli bir başlangıçtır. Bizde bu çalışma ihmal edilmiştir. Oysa arşivi yayına yapmazsa tarih yazımı için pek umut yoktur. 903 no'lu Genel Tahrir Defteri yayınlamak üzere bu tip çalışmalara bir örnek oluyor. Diğer taraftan Cumhuriyet Arşivi de Türkiye-Avrupa Topluluğu Bibliyografyası, Bosna-Hersek Bibliyografyası gibi kütüphane çalışmalarını da yapmaktadır. Kuşkusuz halen bazı önemli sorunlar da var: Cumhuriyet dönemi arşivleri 1992 yılından beri okuyucuya açılmıyor. Bu çok güzel. Lakin birçok kurumların evrakının bu bölüm içinde olmadığını söylemek gerekir. Demek ki

bakanlıkları ve birtakım kuruluşların bu konuda işlerini düzenleyip yerine getirmeleri ve evraklarını tasnif edip arşive devretmeleri gerekmektedir. Bu sorumluluğun duyulması gerekir. İkincisi Osmanlı İmparatorluğu ve bütün zamanın büyük devletlerinin tarihi için önemli olan, Osmanlı Hariciye Nezareti arşivi olan tasnif edip okuyucuya açılmamış değildir. Fakat Türkiye (Osmanlı) ve Fransızca yazıma ve raporlardan oluşan ve hacmi beş milyon evrakı geçen bu arşivin, dil zorlukları yüzünden tasnifi yavaş ilerlemektedir. Bu yıl sonunda sekiz yüz bin evrakın tasnif edip, kataloglanarak arşivimizde açılacağı ifade edilmektedir. 1994 sonunda 550 bin evrak buna ilave edilecektir. Bütün için önemli olan Avusturya Devlet Arşivi, Londra'daki Public Record Office - dışişleri bölümü, Fransız Dışişleri Arşivleri gibi Osmanlı Hariciye Nezareti arşivinin tasnif ve yayınlamaya açılması da 18-19. yüzyıl Avrupa tarihi için bir kaynaktır. Bu noksanın düzeltilmesi sevindirmedir.

Başbakanlık bağlı diğer kurumlar tarafından muhafaza edilen Tapu Tahrir defterlerinin taktik ve fotokopi alma imkânları ve akademik tarihçilerin istifade imkânı önemli engellere doludur. Özellikle üniversite öğrenim üyesi olan tarihçilerimiz gövdenin engellenen mazur görmekte değildir. Bunların düzenlenmesi tahmin ediyoruz. Yeter ki arşivin idaresi ve çalışma kuralının arşivlerimizde teşhis etilsin. Son iki yıldır uzmanlar düzenleme ve yansınan hayranlıklarını doğrulamaktadır.

CUMHURİYET DERGİSİ, AGUSTOS 1993 SAYI 384

15

Pazartesi Konuşmaları

Basit Ayvazoğlu

"Bulgaristan'a Satılan Evrak"

19 31 yılında tonlarca arşiv belgesinin okkasi üç kuruş on paradan Bulgaristan'a satıldığı herhalde duymayan kalmamıştır. Ancak bu konuda, şimdiye kadar geniş bir araştırma yapılmamıştır. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından neşredilen "Bulgaristan'a Satılan Evrak ve Cumhuriyet Dönemi Arşiv Çalışmaları" adlı kitapta, bu mesele bütün yönleriyle ele alınmış bulunmaktadır. O günlerde konuyla ilgili olarak gazetelerde çıkmış bütün haber ve yorumların değerlendirildiği kitapta, ayrıca Cumhuriyet dönemi arşiv çalışmaları hakkında da geniş malumat veriliyor.

Hadise şöyle cereyan etmiştir: Maliye Vekâleti, lüzumsuz olduğu ve yer işgal ettiği gerekçesiyle, İstanbul'daki tonlarca eski evrakın satılmasına karar verir ve bu kararını İstanbul Defterdarlığı vasıtasıyla uygulamaya koyar. İzzet Halim ve M. Tekiuryan adlı kişiler tarafından kurulan şirkete okkasi üç kuruş on paradan, yani hurda kağıt fiyatına satılan evrak, Sirkeci'den trenle Bulgaristan'a gönderilmektedir. Bu korkunç cinayet, ilk olarak, o sırada Son Posta gazetesinde çalışan İbrahim Hakkı Konyalı tarafından farkedilir. Sultanahmet'te, Maliye hazinesindeki evrakın balyalar halinde at arabalarına yüklendiğini tesadüfen gören Konyalı'nın konuyla ilgili haberi Son Posta'nın 13 Mayıs 1931 tarihli nüshasında, birinci sayfadan resimli olarak yer almıştır.

Tek Parti devrinde, Türk tarihine ve kültürüne yönelik düşmanlığa karşı hayşiyetli bir Türk aydını olarak dikilen İbrahim Hakkı Konyalı, bir kısmı etrafa saçılmış evrakı bakar bakmaz, bunların hurda kağıt değil, son derece önemli belgeler olduğunu anlamış ve hemen hassasiyetlerine inandırdığı kişilere haber vermiştir. Bunlardan biri de, o sırada İstanbul Belediyesi'nde görev yapan ve belediye'nin basınla ilişkilerini düzenleyen tanınmış araştırmacı Osman Ergin'dir. Meselenin üzerine büyük bir heyecanla giden Muallim Cevdet, hadiseyi ondan öğrenir ve Başvekil İsmet Paşa'ya konuyla ilgili olarak kapsamlı bir rapor yazıp gönderir. Osman Ergin, "Muallim Cevdet, Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi" (1937) adlı kitabında, onun bu felaketi duyar duymaz hungür hungür ağlamaya başladığını yazmaktadır.

Meselenin kamuduyuna mair olması üzerine harekete geçen hükümet, satı-

lan evrakı Bulgaristan'dan diplomatik yolla geri istemişse de, netice alınmamıştır. Bulgarlar, sözkonusu evrakı Avusturya'dan getirttikleri uzmanlara inceleterek değerli olanlarını ve kendilerini ilgilendirenleri alıkoymak, işlerine yarayanları da iki sene sonra lade ederler.

Başbakanlık Devlet Arşivleri'nin değerli genel müdürü İsmet Binark, kitabı yazdığı sunuş yazısında, "Bir bela bin nasihatten evladır" atasözünü hatırlatarak "Bulgaristan'a hurda kağıt fiyatına satılan evrak konusu, Türkiye Cumhuriyeti'nin gündemine ihmal edilen arşiv meselesini getirmiştir. Bu hadisenin duyulması üzerine, sözkonusu evrakın kıymetini bilen birkaç hamiyetli kişinin, gerçek Türk aydınının gayretleriyle, yetkililerin ve görevlilerin dikkatleri arşiv meselesi üzerine çekilmiştir" diyor.

O günlerde, bu kütür cinayeti, birkaç memurun cahilliğine bağlanarak geçiştirilmiştir. Ama meselenin esası başkadır. Genç cumhuriyet, Osmanlı ile hesaplaşıyordu; ondan kalan ne varsa, bir an önce yok etmek için bütün gücünü ve imkânlarını seferber, eden insanlar ve kurumlar vardı. Kitaplar, kâğıtlar, kitaplar yakıldı, vakıf malları haraç mezarı satıldı, İbrahim Hakkı Konyalı, Muallim Cevdet, İbnülemin, Yahya Kemal gibi hakiki ve hayşiyetli münevverler olmasaydı, belki de bugüne hiç bir şey ulaşamayacaktı. Tarihsiz, hafızasız bir millet olacaktık.

Evet, arşivler bir milletlin hafızasıdır. Bu bakımdan onları yok olmaksızın korumak da yetmez, istifade edilir hale sokmak, tasnif etmek, kataloglarını neşretmek gerekir. İşte, değerli araştırmacı ve arşivci İsmet Binark'ın genel müdürü olduğu Başbakanlık Devlet Arşivleri, böyle hayırlı bir hizmeti en iyi şekilde yapmak için hummalı bir çalışmaya başladı. Peşpeşe tıbbiyöğretmenler, belgeler neşrediyor. Bunlardan birçoğunu bu sayıya tanıttığımızı duyuculanmış hatırlayacaklardır.

Başta İsmet Binark beyefendi olmak üzere, bütün arşiv çalışanları tebrik ederken, araştırmacıların ve meraklıların, "Bulgaristan'a Satılan Evrak ve Cumhuriyet Dönemi Arşiv Çalışmaları" da dahil olmak üzere, birçok yayının satışa sunulmamasından şikâyetçi olduklarını duyurmak istiyorum.

"Osman Ergin'in büyük arşivciyi hakkın daşıyıcı eserinin neşredilmesi de isabetli olacaktır."

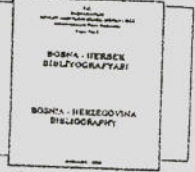

TARİHİ MOSTAR KÖPRÜSÜ: Sıplar'ın acemice top ateşi altında yok ol-
mak üzere.

Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nca önemli
bir kitap daha yayımlandı

Bosna-Hersek Bibliyografyası

Bütün dünyanın sevinde kaldığı Bosna-Hersek ka-
lâmı Türkiye açısından son derece önemlidir. İ-
şte bu sebeple de Başbakanlık Devlet Arşivleri Ge-
nel Müdürlüğü ortalık hareketlere geçerek, ilmi ça-
lışmalara destek olacak şekilde Türkçe ve değişik
yabancı dillerde yayınlanmış kitap, makale, tebliğ
ve haberlerden müteşkil olan bu kaynak esen
hazırlanmış

Türk Dünyası ile ilgili ilmi çalışmalara kaynak teşkil
ederek bibliyografyalar hazırlayarak bu konudaki eksik-
liği gidermeye gayret eden Başbakanlık Devlet
Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Da-
ire Başkanlığı tarafından Bosna-Hersek Bibliyog-
rafyası yayınlandı.

KAYNAK EKSİKLİĞİ

1990'lı yıllar dünyada önemli sosyal ve siyasi de-
ğişmelerle de beraberinde geçmiştir. Sovyetler Bir-
liği ve Doğu Bloku'nun parçalanmasıyla ortaya çı-
kan bağimsizlik hareketleri, birden yerini sonu sa-
vaşla birleşmiş ve etnik çatışmalara bırakmıştır.
Bütün dünyada da bir anda karga karga kaldığı ve ya-
bancı olduğu bu çalışmaların arteması ve tarihi et-
mekle püçlük içerisindedir. Zira bu meselelerin ta-
rifi geçmişini inceleyerek, bugün doğru bir çözüme
ulaşabildiği izleni kayıtlardan mahrumdur.

Bütün dünyanın seyirci kaldığı Bosna-Hersek ka-
lâmı ise Türkiye açısından son derece önemlidir.
Altıyüz yıllık Osmanlı Türk költür ve medeniyetinin
yoğurduğu bu topraklarda katliama maruz kalan
Müslüman halk kendisini Türkiye'ye yakın hisset-
mekte ve Türkiye'den yardım beklemektedir.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlü-
ğü de Türk ve dünya kamuoyunu meşgul eden
Bosna-Hersek'teki savaş ve soykırım meselesi üze-
rinde denat hareketlere geçerek, daha önce de Türk
Dünyası ile ilgili olarak yayınlanmış belge ve bibliyo-
grafyaların parçalarında, ilmi çalışmalara destek ola-
cak şekilde Türkçe ve değişik yabancı dillerde ya-
yınlanmış kitap, makale, tebliğ ve haberlerden mü-
teşkil olan bu kaynak eseri hazırlanmış

Zira günümüzde de Sıplar, İrmler ve diğer raslan-
mayan bir tarafa geçmişi yok etmekte ve asırları-
yan yana barış içinde yaşadıkları bir halka karp-ı-
korm hareketini hayırsızca sürdürmektedirler.

BIBLIOGRAFYANIN İÇERİĞİ

Bosna-Hersek'in tarih, coğrafyası, költürü ve son
siyasi olayları ile ilgili olarak hazırlanmış bu bibliyo-
grafyada 3674 adet bibliyografik könye bulunmaktadır.
Bunların 1016'sı edebi kitap, rapor, tebliğ ve ma-
kale idi. 1000'inden fazla. Gazetelerden alınan ma-
kale adedi 672, haber adedi ise 1886'dır.

Bibliyografya kitap, rapor, tebliğ ve makale tu-
rú dokümanlar ve gazete makaleleri; eser adı, giri-
şine göre alfabetik, gazete haberleri ise kronolojik
olarak verilmiştir. Gazete haberlerinin kronolojik ve-
rimesi ile olayların başladığı andan itibaren, gün-
ümüzde geçtiği nazil bir zaman perspektifi içerisinde
verilmiştir. Bu, ilminin daha iyi aktarılması hedef-
lenmiştir.

Bibliyografya 1 Ocak 31 Aralık 1992 tarihleri arası
anda Bosna-Hersek olayları ile ilgili olarak yerli ve
yabancı batında olan könye yazılarını, özet yazıları,
röportaj, yorum ve haberleri müve etmektedir. Bio-
liyografyada Bosna-Hersek olaylarının yanı sıra
Bosna-Hersek'in tarih ve költürüne ait kitap, rapor,
tebliğ ve makale türü dokümanlar da yer almış ol-
du. Bu konuda yukarıda belirtilen zaman sınırlaması ya-
pılmamıştır.

Her bibliyografik çalışma gibi, sınırlı imkanlar içe-
risinde hazırlanmış olan bu bibliyografyanın de-
cişimleri olacağı tabiidir. Ancak, bütün eksiklikleri
ne rağmen, bu bibliyografya konu ile ilgili kayıtlar-
ı etim olma özelliğini taşımaktadır.

Ortaya konulan bu bibliyografyanın tarihî hakika-
letlerinin spifinde aydınlatılmasına vesile ve vesile
olmak, bu münevevve de, dünya kamuoyunu
de ceryan eden insani acıyı Bosna-Hersek'in
sözünce bir an önce son vermesini umuluyor.

'Schatkamer der archieven'

Het archiefwezen in Turkije'

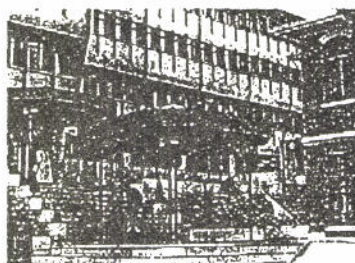
Peter Hofland

• • • • •

Staatsarchief voor de Osmaanse Archieven

Niet ver van het Topkapı Sarayı, in dezelfde wijk *Sultanahmet*, ligt de belangrijkste archiefinstelling van Turkije: het Staatsarchief met de Osmaanse archieven (*T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü/Osmanlı Arşivleri*). De archieven en studiezaal zijn gehuisvest in een modern gebouw, waar ongeveer 15000000 documenten liggen (de omvang in meters is niet bekend).¹² De studiezaal is voorzien van zestig plaatsen, waarvan de tafels nogal klein zijn uitgevallen. Rond de 2000 bezoekers per jaar komen hier onderzoek doen. Naslagwerken zijn in ruime mate aanwezig en de bibliotheek grenst aan de studiezaal. Op personeelsgebied is de situatie geheel anders dan in het archief van het Topkapı: werkten er vóór 1985 vijftig mensen, nu zijn dat er 600.

Het belang van dit archief is met name zo groot vanwege het bijna zes eeuwen durende wereldrijk van de Turken. Relaties met de Balkanlanden en Iran naast handelsovereenkomsten met niet-Moslim staten: voor veel landen ligt hier een belangrijk deel van hun geschiedenis. Het gaat daarbij vaak ook om bronnen die elders niet, of niet meer, bewaard gebleven zijn. De archieven van de Osmaanse overheden in de veroverde gebieden zelf zijn voor het grootste deel verloren of verspreid geraakt, met uitzondering van enkele steden met een relatief grote autonomie of een ontwikkelde bureaucratie (Sofia, Caïro en Tunis).¹³ Dit is de reden waarom historici uit het voormalige Oost-Europa, Griekse en Israëlische, naast Westerse en uiteraard Turkse onderzoekers, gebruik maken van de Osmaanse archieven.

... Het Staatsarchief voor de Osmaanse Archieven in Istanbul. Foto: Directoraat Generaal voor de Staatsarchieven ...

Hoewel er al sprake was van archiefvorming tijdens de opkomst van het rijk in de veertiende eeuw en er in Istanbul veertiende- en vijftiende-eeuwse stukken aanwezig zijn, dateert het meeste materiaal van na de verovering van Constantinopel.¹⁴ Het is mogelijk dat oudere stukken achtergelaten zijn in de eerdere hoofdsteden Bursa en Edirne. In eerdere genoemde stad is nog een aantal documenten aanwezig. Wat betreft Edirne: het verhaal gaat dat tijdens de Balkanoorlog van 1912 een belangrijke collectie ten gevolge van Bulgaars artillerievuur verloren is gegaan.¹⁵

Klein van de Osmaanse archieven vormen de bestanden van de raad van de sultan (*Divân-i Hümayin*) en van de grootvizier (*Bâb-i Âzâf*). Wat betreft de officiële correspondentie van de Osmaanse staat: tot de tijd van Selim III (1789-1807) waren er geen Turkse diplomatieke posten in het buitenland. Contracten met andere mogendheden werden onderhouden door middel van de afgezanten van die landen in Istanbul. Zelden werden er Osmaanse missies gezonden naar buitenlandse hoofdsteden. Pas in de tijd van Selim werden ambassades gesticht. Melaas zijn van de vroegere periode noch de ingekomen stukken, noch de Turkse vertalingen daarvan bewaard gebleven. Toch is er wel wat van terug te vinden: in de uitgaande brieven gaf men een korte samenvatting van de ontvangen stukken.¹⁶

Nederlands Archivenblad, September 1993
(Dutch Archive Journal)

APPENDIX - 25

De belangrijkste bron voor buitenlandse activiteiten in het Osmaanse rijk zelf is een serie registers van buitenlandse staten, waarin naast diplomatieke zaken ook gegevens te vinden zijn over de commerciële activiteiten van buitenlandse mogendheden (*Düvel-i Enebiye Defterleri*). Er zijn 106 delen, lopend van 1567 tot 1914.

Voor de geschiedenis van de veroverde gebieden zijn de stukken van belang die te maken hebben met het grondbezit aldaar, met gegevens over de bevolking, belastingen en eigenaren van de grond (*Tapu Tahrir Defterleri* of *Defter-i Hâkiri*). Op grond van de bron is het bijvoorbeeld mogelijk om bevolkingsreconstructies te maken van de gebieden in het Nabije Oosten of de Balkan die terugreiken tot in de vijftiende eeuw.¹⁷ Iets meer dan de helft van dit Osmaanse kadaster bevindt zich niet in Istanbul, maar in Ankara in het Directoraat Generaal voor het Kadaster.

De kopieboeken van de Staatsraad met de provincies (*Mühimme Defterleri*) geven inzicht in de administratieve structuur van het Osmaanse rijk, evenals die betreffende rangen, benoemingen en promoties (*Rûis Defterleri*). Op het terrein van de rechtspraak zijn er de registers met de besluiten van de kadi's, dit waren religieuze, rechtsprekende functionarissen, werkzaam in de lokale gerechtshoven (*Ser'i Siciller*).¹⁸

De oudste stukken in het Staatsarchief van Istanbul hebben betrekking op een Turks volk afkomstig van de Centraal-Asiatische steppen, de *Tigmenen*. Opgravingen en onderzoek hebben verschillende aspecten van deze beschaving aan het licht gebracht. Zo is naar voren gekomen dat in hun steden rijke bibliotheken te vinden waren, maar ook archiefbewaarplaatsen waar de officiële correspondentie werd bewaard.¹⁹

Staatsarchief voor de Archieven van de Republiek

De archieven die betrekking hebben op de tijd van de Republiek liggen voor het grootste deel nog op de ministeries in Ankara. De achtergrond hiervan komt bekend voor: het gaat om grote, meest niet-geinventariseerde bestanden die niet zonder meer kunnen worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Desondanks is het Staatsarchief gereed om de archieven onder te brengen. De nieuwbouw is ongeveer een jaar geleden in gebruik genomen. Voor de opzet en inrichting daarvan is gekeken naar het voorbeeld van verschillende westerse archiefbewaarplaatsen.

Hoewel in een buitenwijk van de stad gelegen (*Yenimahalle*), is de bereikbaarheid door het goede openbaar vervoer in Turkije geen probleem. Tot dit complex behoort een ruime studiezaal met 105 plaatsen (waar ter beveiliging van het archiefmateriaal en controle van de bezoekers camera's aan het plafond zijn aangebracht). In drie bovengrondse en twee ondergrondse lagen, met zeventien depots die voldoen aan de eisen voor een veilige berging, is ruimte voor 125 kilometer archieven. Het grootste probleem, zo heeft men hemerkt, zijn de transportmogelijkheden van de depots naar de studiezaal. Daarnaast zijn er restauratie-, inspectie- en inventarisatieruimten, een conferentie- en collegezaal (met vertaalmogelijkheden: er werken drie tolken) en een ruimte voor voorlichtings- en persbijeenkomsten. Op het terrein van de automatisering heeft men zich vooral gericht op de registratie van de aanvragen en op het depotbeheer (de gegevens van aangevraagde documenten -herkomst, omvang, toestand- en de aanvrager -onderzeker en onderwerp- worden ingevoerd). Daarnaast is de aandacht vooral gericht op het ontwikkelen van een programma geschikt voor de invoer van het Osmaanse schrift.

Een speciale documentatie-afdeling is opgezet om het zoeken in, en beschrijven van de archieven te vergemakkelijken. Daartoe worden analyses ge-

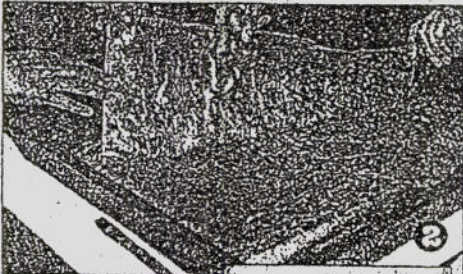
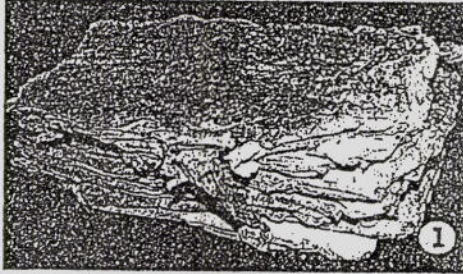
maakt van de overheidsadministratie. De afdeling brengt informatiebulletins uit en stelt bibliografien samen. Deze kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied. Zo is, vooral als handreiking voor het eigen personeel, een bibliografie samengesteld betreffende de archieven en archivistiek (*Arşiv Ve Arşivci Bibliyografyası*, Ankara, 1979). Er staan onder meer zestien verwijzingen in naar in het Nederlands verschenen studies. De bibliografieën hebben soms een actueel-politieke achtergrond (bijvoorbeeld een bibliografie met ruim drieduizend verwijzingen naar de geschiedenis, cultuur en ook recente politieke ontwikkelingen, van Bosnië-Herzegovina, *Bosna-Hersek Bibliyografyası*, Ankara 1993). Verder is er een tweedelige bibliografie gepubliceerd met bronnen over de situatie van Turken buiten Turkije (*Türkiye-Avrupa Topluluğu Bibliyografyası*, Ankara 1990).

In totaal zijn er bijna tweehonderd personen op het Staatsarchief in Ankara werkzaam. Om gespecialiseerde krachten op bijzondere projecten te kunnen inzetten, werkt men ook wel met jaarcontracten.

27 EKİM 1993 ÇARŞAMBA

Arşiv belgelerinin bakım,

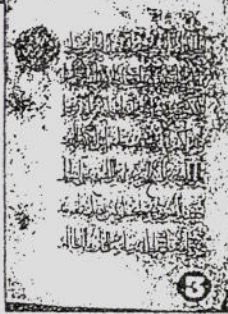
tedavi ve onarım çalışmalarına devam ediliyor

Elyazması Kur'an-ı Kerim
nasıl kurtarıldı?

1 Adeta hamur haline gelmiş kağıt tomanının ne olduğunu ilk bakışta anlamak mümkün değil.

2 Restorasyon uzmanları, kağıt tomanın çamurlarından büyük bir dikkat ve titizlikle ayırıyorlar. Tomanın elyazması nefis bir Kur'an-ı Kerim olduğu anlaşıyor

3 Ve her yaprak teker teker ayrılıp temizlendikten sonra restore edilerek bu hâle getiriliyor

■ Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı bünyesinde, tahrip olmuş belgeleri yeniden kültür hayatımıza kazandırmak maksadıyla Restorasyon ve Klasik Cilt Servisi kuruldu. Servis ilk olarak, üç adet el yazması Kur'an-ı Kerim'i kurtarmaya çalışıyor

ÖZCAN ÜNLÜ

Arşiv belgelerinin iyi korunmadığı yolundaki şikâyetler, uygun olmayan şartlarda bulunan yeni eserlerin onaya çıkmasıyla tekrar gündeme geliyor. Bu eserlerin depolanma yanlışlıkları sebebiyle uğradıkları fiziki, kimyevi ve biyolojik tahribat, birçok dokümanı işe yaramaz hale getiriyor. Bu belgelerin bir çoğu da bakım, tedavi ve onanma muhtaç durumda.

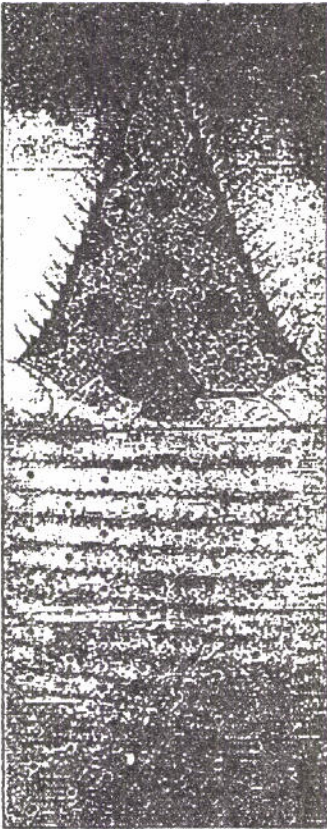
Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı bünyesinde oluşturduğu Restorasyon ve Klasik Cilt Servisi ile bu eserlerin, hem restorasyonunu yapmak, hem de çalışmalar sırasında personelin sıhhi zarar görmesini önlemek için bir firmilasyon cihazı ile cihazdan çıkacak atıkların çevre kirliliğine sebep olmasını önleyecek bir nötrleştirme ünitesi satın aldı.

ÜÇ DEĞERLİ EL YAZMASI

Müdürlüğe bağlı olarak çalışma yapan Restorasyon ve Klasik Cilt Servisi, bugünlerde, paha biçilmez üç el yazması Kur'an-ı Kerim üzerinde çalışıyor. Servis elemanları tarafından okunur hale getirilmeye çalışılan bu Kur'an-ı Kerim'ler, Maliye Nezaret'i'nden devralınan arşiv belgeleri arasında bulun-

muş. Arşiv'e geldiğinde bir çamur yığına olan eserler, ilmi kaynaklarda "kaldırım taşı" olarak tarif ediliyor. Bu kağıt tomanları uzun yıllar su ve çamur içinde kaldıkları ve uygun olmayan şartlarda bulundukları için sayfaları birbirine kaynayarak taşlaşmış ve tahrif olmuş hale gelmiş. Laboratuvarındaki ilk işlemlerden sonra bütün sayfalar onaya çıkarılmış.

Toman üzerinde, titiz çalışmaların sona ermesiyle anımsatmada bu eserlerin Fatih dönüne ait olduğu tahmin edilen Muhakkak Neshi Hattı ile yazılmış Kur'an-ı Kerim; 14. Asır sonlarına ait olduğu tahmin edilen, hat yönünden oldukça kıymetli ve Muhakkak Hatt ile yazılmış Kur'an-ı Kerim ile Selçuklu dönemine ait ve Muhakkak Hatt ile kalemle alınmış Kur'an-ı Kerim olduğu tesbit edilmiş. Satır aralarına Farsça menli yazılmış olan bu Kur'an-ı Kerim, hat sanatı yönünden dönemin en güzel örneklerinden biri olarak kabul ediliyor. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından kültür hayatımıza kazandırılan ve sanat değeri oldukça yüksek olan eserler üzerinde yapılan restorasyon çalışmaları devam ediyor.

3. Selim zamanından kalma bir ferman. 18 satır olan ferman Divânî Hatt'la yazılmış

Silահhâne'de bugün açılıyor

Osmanlı Fermanları Sergisi

● Sergide Makedonya ve Türkiye'ye ait 400'e yakın tuğra, berat, ferman, belge ve fotoğraf yer alıyor.

İSTANBUL- Türkiye ve Makedonya Devlet Arşivleri'nin işbirliği ile düzenlenen "X. Yüzyıldan Günümüze Makedonya" ve "Osmanlı Fermanları" sergisi bugün saat 10.30'da Yıldız Sarayı Silahhane Salonu'nda açılıyor. Başbakanlık Müsteşar Vekili Dr. Yücel Edil tarafından açılacak olan sergi 13 Kasım'a kadar gezilebilecek. Sergi için Makedonya Devlet Arşivleri Genel Müdürü Dr. Koro Doschinaski de 9 kişilik bir heyetle Türkiye'ye geldi.

Makedonya tarihini dünden bugüne gözler önüne serecek olan sergide, 9. yüzyıldan 1991'e kadar olan döneme ait belge örnekleri, elyazması kitaplar, Osmanlı dönemine ait ferman, berat ve vakfiyeler yer alıyor. Sergide ayrıca 1991-1993 arasındaki bağımsız Makedonya Cumhuriyeti ile ilgili dokümanlar da izleyenlere gösterilecek.

Osmanlı Arşivi Fermanlar Sergisi bölümünde ise ferman, berat ve tuğralar yer alacak. Bu sergide Osmanlı Devleti'nin çeşitli dönemlerine ait 100'e yakın eser tanıtılacak. Yurt içi ve yurt dışında da sergilenen bu fermanlar dönemlerinin hukuki, siyasi, ekonomik, kültürel özelliklerinin yanı sıra, bu dönemin sapat anlayışı, Osmanlı arşiv belgelerinin hususiyetleri, Osmanlı diplomatiği ve Türk arşivciliği konusunda da bilgi veriyor.

Kültürel ilişkilerin birikim sonucu olduğunu söyleyen Binark:

"Arşivler, bilgi ve düşünce alışverişini sağlar"

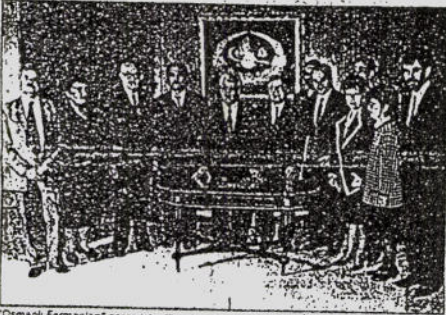
Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet Binark, "Osmanlı Fermanları" konulu serginin açılışında yaptığı konuşmada, Makedonya'da uzun süren Osmanlı idaresinin kültür ve medeniyetinin tesir ve izlerinin bugün de hâlâ sürmekte olduğunu kaydetti.

Devlet Arşivleri Genel Müdürü İsmet Binark, "Osmanlı Fermanları" konulu serginin açılışında yaptığı konuşmada, Makedonya'da uzun

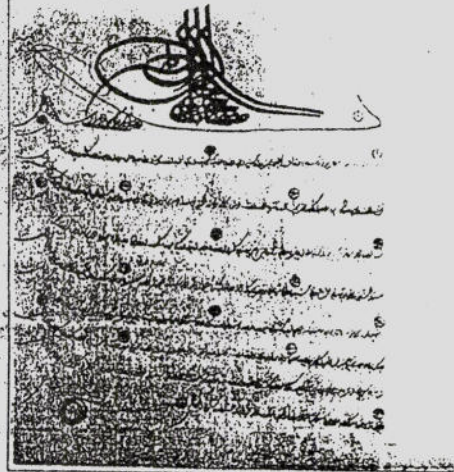
kamucuyuna duyurmak durumundadır" şeklinde konuştu.

SERGI GÜZEL BİR DAYANIŞMANIN ÖRNEĞİDİR

Binark, şöyle devam etti: "Türkiye ile Makedonya Cumhuriyeti Arşivi arasında yapılan işbirliği anlaşması çerçevesinde, Temmuz 1992'de

"Osmanlı Fermanları" sergisinin düzenlenmesinde büyük katkıdan olan Türk ve Makedon arşivciler birarada.

II. Mustafa dönemine ait birer. Konusu, Kuşadası Kalesi müstahfize görevine sahip Ebupakar'ın ölmüştü. Görevin oğlu Mustafa'ya verilmesine dair.

İsmet Binark, "Türkiye ile Makedonya Cumhuriyeti Arşivleri arasında yapılan işbirliği anlaşması çerçevesinde, Temmuz 1992'de Üsküp ve Manastır'da bir Osmanlı fermanları sergisi düzenlenmiştir" dedi.

süren Osmanlı idaresinin kültür ve medeniyetinin tesir ve izlerini bugün de hâlâ taşımakta olduğunu kaydetti. Binark, "Osmanlı arşiv belgeleri bölge tarihinin yaşayan canlı delilleridir. Yeni kurulan Makedonya Cumhuriyeti, tarihin miras aldığı arşivleri ile kültür zenginliğini ortaya koymak ve böylece tarihi ve etnik sınırları içinde varoluşunun temellerini dünya

İsmet Binark, Makedonya Cumhuriyeti'nin ilk tarihi alan başında, Türkiye'nin geldiğini belirtti. Makedonya ile olan yakın ilişkileri ve dostluk münasebetinin her alanda gün geçtikçe kuvvetli ve önem kazandığına değinen

Üsküp ve Manastır'da bir Osmanlı fermanları sergisi düzenlenmiştir. Aradan çok uzun bir zaman geçmeden, Makedonya Cumhuriyeti Arşivi ile Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

tarafından bu defa da İstanbul'da ortaklaşa düzenlenen bu sergi güzel bir işbirliği, dostluk ve dayanışma örneği olmaktadır. Makedonya'da yaşayan etnik toplulukların, milli ve dini hususiyetlerini

Osmanlı Devleti'nin koruyucu şemsiyesi altında günümüze kadar taşıdıklarını ve yaşadıklarını kaydeden İsmet Binark, "Arşivlerimiz, yüzyıllarca kader birliği yaptığımız milletlerle, aynı zamanda bütün

medenî dünya milletleri ile bizi bilgi ve düşünce alışverişine ve kaynaşmaya götürebilecek en sağlam kaynaklardır.

Kültürel münasebetlerimiz dünden gelen birliklerimizdir. Bizlere de düşen bunları daha da geliştirmektir" şeklinde konuştu.

BİTİ

ZAMAN TUNELİ

Muhiddin NALBANTOĞLU

Belgelerle Türk Arşivleri

Dünya ülkeleri içinde herhalde Türk devlet arşivleri kadar azgün kaynağı azlığı, bulunana ülke sayısı bir kaç taneyi geçmez. Türk arşivleri yalnız bizim için değil, tektü yıllarımızca bütün devletimizin yönetsel alanda bulunan çevre ülkeleri için de emsalsiz bir kaynak mahiyetindedir. Kısaca, bu Türk devlet arşivleri Avrupa ülkeleri için de büyük bir kaynağı halindedir. Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya vb. ülkelerin tarihini yazmaları bile bizim elimizdeki devlet arşivlerine basmadan mümkün değildir. Kısaca konuşursak Rusya'ya gelince; bu ülkenin toplam ömrünün üçte birini Türkiye ile savaşlarla geçirdiğine göre, Türk devlet arşivlerinde bu ülke hakkında da milyonlarca belge bulunması doğaldır.

Türk arşivlerinden kimler yararlanıyor

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivleri artık yıllardır güçlü bir "genel müdürlük" durumundadır. Bu misyonuyla yakutlarda başlattığı ve büyük bir ciddiyetle sürdürdüğü emsalsiz neşriyatı yapabilmektedir. Türkiye ve komşuları konusunda olduğu kadar, Türkiye dışındaki Türk toplulukları konusunda da çok kıymetli eserler yayınlamaktadır. Bunun teker teker tanıtımını gazetemizin asıl mekânında yapacağız. Bunun için burada sözün keshiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Arşivleri'nden yerli ve yabancı ilim adamları faydalanmaktadır. Bütün dünya ilim adamlarının ilköğrenip çok bulunduran Türk arşivleri, araştırmacılar için eser yazmak konusunda

da ne kadar büyük bir boyutu düşünceyi zaman göstermektedir. Bu arşivlerden yararlanarak, özellikle Türk ilim adamlarının sayısız eserlerini bulmuş durumdadır. Devlet arşivlerinin yanında yine en az bu arşiv belgeleri kadar kıymetli bazı bulunan yazma kitapların bulunduğu dev kütüphaneler, Süleymaniye, Köprülü, Bayezid Devlet kütüphaneleri de araştırmacılar devlet arşivlerindeki belgeler yanında geniş bir kaynak olmaktadır. Gerek bunlar ve gerekse Üniversite Merkez Kütüphanelerinde toplanan-

lar ve Fatih'deki "Ali Emiri Efendi"nin kurduğu şimdiki adıyla "Millet Kütüphanesi" araştırmacıların ilgisini çekmektedir. Kendisine başvurarak cevap verilmeyen bu dünyanın en zengin kitapları Türk kül-

lürüne ve Türk tarihine hizmet etmek isteyenlere her zaman bu imkânı vermekte devam etmektedir.

Bulgaristan'ın yitirdiği devlet arşiv belgeleri meselesi

Eskiden çok koku bir ağızla vardı. (Gergil bu uşak için de devam ediyor ya, neyse) Bir evden kö-10phane sahili de olan bir büyük ve fat ettiği zaman ilk sahili peşine delme bu kö10phaneiler olubdur. He-men sahifeleri boylayın, yamsalız, yazma ve basma kitaplar, kâğıtlar, elinde kalırdı. Hıtlı pek çok yazma

muzın müessesinde durumdaki eserleri ve biyografisi için emsalsiz bir kaynak niteliğindeki mekûpları ve bütün arşiv, sahifelerde haric mezarı satıldı. Bu, kağıtların kurtulması için pek az Türk aydını vardır. Onlar da kendi sağladıkları kitapları dev-

let kütüphanelerine bağışlamak beht-yarlığına kavuşanlardır.

Türkiye'de, cumhuriyetin ilan edilmesiinden sonra Osmanlı'ya karşı büyük bir nefret yaratılmış ve devlet tarafından da resmi görüş olarak desteklenmiştir. Bu tömle-den olarak ders kitaplarında mütme-let, cumhuriyetin ömrüne, devlet karşılık padişahlık yönetiminin yerin, dâime bulunduğu günle bizim talebe-lik gönüllerimize rastlar.

İşte o dönemde, millî tarihinizin en sağlam belgeleri olan Osmanlı

tarihinin arşiv belgeleri heba olma- tana Bulgaristan'ın kurtuluşu için büyük bir halinde birleşme, diğer birken rastgele bazı eserler, Türk tarihçisi İbrahim Halid Köprülü'nün ölüme geçmesiyle birlikte

kelanlar, kurtuluşu için birleşme, İbrahim Halid Köprülü'nün bu konuda aspece müesses olduğu gibi büyük buluşmaları vardır. İşte şimdi Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü çok değerli bir eser yayınlamaktadır. Meslekleri

gün gününe çıkarılmıştır. İsmet, Bihark'ın yorumuz meselesi ve arşivlerimizin değerli uzmanlarının katkısıyla meydana gelen bu değerli kaynağı tam lağı sudur.

"Bulgaristan'ın Sattılan Emlak ve Cumhuriyet Dönemi Arşiv Çatışmaları" 800 büyük sahifeden oluşan bu değerli eserin Türk kültürüne olduğu kadar tarhiye karşı da büyük bir görevi yerine getirdiğine inanıyoruz. Eseri meydana getirenleri tebrik ediyorum.

TARİHDE BUGÜN

Başbakanlık Devlet Arşivleri yayın faaliyetlerine devam ediyor :

Tozlu raflardan kurtulan belgeler

Arşivlerde tasnif edilen fakat araştırmacıların hizmetine sunulamayan belgeleri kitaplaştıran Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, yayınlarına devam ediyor.

ÖZCAN ÖNLÜ

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, ülkemizdeki dokümanlar belgeleri konusunda araştırmacıların ihtiyaçlarını karşılamak için tasnif ve kitap yayımlama çalışmalarını sürdürüyor.

Osmanlı Devleti'ne ait arşiv belgelerinin koleksiyonları halinde yayınına planlayan Genel Müdürlük, aramızda kan bağı bulunan ve bir asra yakın süredir asil köklerinden, kültür değerlerinden ve tarih sorunundan uzaklaşmış bir nesne olarak kalmış olan Türk Cumhuriyetleri'ne ve onların yaşadıkları coğrafyaya öncelik tanıyor.

■ Yayımladığı 50'ye yakın kitapla yerli ve yabancı araştırmacıların ihtiyaçlarını karşılayan Genel Müdürlük, arşiv belgelerinin tasnifine de büyük önem veriyor. Yayımlanan kitaplar, Osmanlı Devleti'nden günümüze bölgemizdeki bazı problemler hakkında da ipuçları veriyor

Bugüne kadar, arşivlerin ve kütüphanelerin tozlu raflarında kalan birçok konuyu kitaplaştıran Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, özellikle, Bulgaristan'a 1930'lu yıllarda herda kıyafet fiyatına satılan değerli evrakların akabeti, nasıl satıldığı ve bugünkü durumları hakkındaki neşnaları ile dikkat çekti. Bundan başka, özellikle

Türkiye'yi çevreleyen sınırların dışında bulunan ve bu zamanlar Osmanlı topraklarına dahil olan coğrafyaya (Musul, Kerkük, Azerbaycan, Bosna-Hersek, Bulgaristan...) ait arşiv belgelerinin, yazmalarının ve anımsmalarının yer aldığı kitaplar da ilgi görüyor.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün önümüzdeki yıl-

ta yayını olduğu yayın programı da önemli dosyalarla dolu. Divân-ı Humâyûn'da hazırlanan ve ilan edilen fermanlar ile benzeri tarih sınısına göre verildiği "Divân-ı Humâyûn Sicilleri"ni programına alan Genel Müdürlük, Divân-ı Humâyûn toplantılarında işlenen edkân ve tasarruflara ait Mühimme Defterleri üzerinde çalışmaları başlatmış.

"DEFTER-İ HAKANİLER"

Osmanlı Devleti'ne ait ülkelerin sosyal, demografik ve ekonomik tarihine ait belgeler, o ülkelerdeki insanlardan alınacak vergileri ve o ülke sınırları içinde askerî, mali ve idari belgelerin yer aldığı "Defter-i Hakanîler" de yayın programına alan Genel Müdürlük, ilk olarak, "438 Numaralı Tapu Tahrir Defteri"yle çalışmaya başladı. 815 sayfa olan bu defterde Kuzay, Afyon, Ertanmış, Hamid, Ankara, Bolu, Iğdır, incekiler

Yayımlama düşünceleri çalışmaları da 2. Abdülmidid'in Zabıye Nazırı olan Nâzım Paşa'nın, Ertanmış'ta topladığı ve faaliyetlerine dair belgeleri hazırlayıp Padişah'a sunduğu iki ciltlik rapor

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü İsmet Binnark, yurt dışında bulunan bazı Osmanlı arşiv belgelerinin de incelenerek, katalog halinde hazırlanması veya birer nüshasının Türkiye'ye getirilerek muhafaza altına alınması çalışmalarına da sürüyor.

YAYIMLANAN KİTAPLARDAN BAZILARI

Osmanlı Fermanları, Osmanlı Devleti ve Kafkasya, Türkistan ve Kırım Hanlıkları Arşivindeki Mühim Belgeler, Borna-Hersek ile ilgili Arşiv Belgeleri, Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları Arşivindeki Mühim Belgeler, Musul, Kerkük ile ilgili Arşiv Belgeleri, Arşiv ve Arşivlik-Bibliyografyası, Cumhuriyet Döneminde Arşiv Hizmetlerinin Geliştirilmesi Konusunda Yapılmış Çalışmalar ve Cumhuriyet Arşivleri, Türk Arşivinin Kısa Tarihçesi, Bulgaris-

tan'a Satılan Evrak ve Cumhuriyet Döneminde Arşiv Çalışmaları, Enformasyon Bülteni (iki aylık), Türkiye-Avrupa Topluluğu Bibliyografyası, Basında-Dış, Türkiye, Türkiye Dışındaki Türkler Bibliyografyası, İç ve Dış Basında Karabak Olayları, Borna-Hersek Bibliyografyası, Atatürk ile ilgili Arşiv Belgeleri, Osmanlı-Türk Diplomatikası El Kitabı, Milli Enformasyon Sistemlerinde Arşiv ve Belge Yönetiminin Rolü, Arşiv Otomasyonuna Giriş, Arşiv Belgelerinin Korunması Konusunda Genel Bilgiler...

DİZİ YAZI VE GÖRÜŞLER

10 OCAK 1994 PAZARTESİ

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün, yeni büyük hizmeti olarak MUSUL-KERKÜK İLE İLGİLİ ARŞİV BELGELERİ (15.25.1919)'nin birinci cildi, Ekim 1993, ikinci cildi de 5 Ocak 1994'te, sayın Binark'ın, nazik ithafları, imzaları ile geldi.

Baştan tırnağa altın belgelerdir. Denilebilir ki, bunlar bilinmedikçe Irak'ı, Kuzey Irak'ı, hattâ bizim Güneydoğu'yu doğru dürüst anlamamız imkânsızdır. 750'şer sayfalık, müthiş belgelerle dolu bu kitaplara, daha ilk bakışta, Batılı devlet ve casusların, daha 18. yüzyıllardan itibaren, bizim o topraklarda nasıl menfi faaliyet gösterdikleri, Osmanlı devleti'nin ise bu ajan faaliyetlerini büyük ölçüde takip ettiği görülmüyor. Bu konulara, eserli okudukça döneceğim.

Bugün ise (Daha önce bahsettiğim) "Bulgaristan'a satılan evrakın geri getirilmesi" gibi bir zafardan söz edeceğim. Bu müjli başarıyı anlatan metnin bazı bölümlerini size başarılarının kaleminden sunacağım. Bu mutlu teşebbüsün öncülüğüyle Başbakanlık Müsteşarı sayın Dr. Yücel Edil ile Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü sayın İsmet Binark'ı tebrik ediyorum.

1931'de okkayla Bulgaristan'a sattığımız çok değerli tarihî evrak hazineleri-

GÜN IŞIGINDA

İsmet KABAĞLI

Bulgaristan'a Satılan Arşivlerimiz Kurtarılıyor

mizin macerası şöyledir.

"1931 yılında, asla affedilmesi ve unutulması mümkün olmayan bir gaflet neticesi, dünya arşivcilik tarihinde, bu konuda tek örnek olarak müjli kütür ve şuurdan habersiz bir iki kişinin gayretiyle Bulgaristan'a hurda kâğıt olarak satılmıştır.

Bilâhale, Bulgaristan'a satılanların hurda kâğıt değil; tarihî arşiv malzemesi olduğu anlaşılmış. Mualim Cevdet ve tarihçi İbrahim Hakki Konyalı'nın hâdisenin üzerine giden neşriyat ve müdâhaleleri neticesi, işe el konulmuş ve satılan evrak diplomatik yoldan geri istenmiştir.

(1993'te Sofya'da, İsmet Binark imzalı bir işbirliği protokolu imzalanıyor. Sonra ilgili uzmanlar, 1993'ün son günlerinde Sofya'da incelemeler yapıyorlar). 15 günlük bu tetkikler sonunda aşağıdaki tesbitler yapılmıştır: Bulgaristan'a satılan belgelerin sayısı 3,5 milyondur.

Belgelerin 15 ve 19. Yüzyıllar arasında, altı tımar, Zaamet vakıfı, şahkân, emîrlik, kartane, yeniceri ve diğer ocaklar ve köhaneleri ihtiva ettiği, bulgaristan'da erken döneme ait önemli defterlerin olduğu görülmüştür. Her sayfanın fotoğrafı kopiliferi verilen ve Türkiye'de benzeri olmayan 1455 yıla

ait Bursa'daki Orhan Gazi Vakıfları defteri bunlar arasında yer almaktadır. Bu defterde Fatih döneminin önlü bilgilerinden Molla Yegân ve Şemseddin Molla Güran'ın, Orhan Gazi Medresesi'nde ders okuttukları görülmektedir.

Tamamının mikrofilmieri temin edilinceye kadar bu çalışmalar sürdürülecektir. Kıymetli dokümanları ihtiva eden bu defterlerin tab edilip kataloğa geçirilerek araştırmaya açılma çalışmaları hızla sürdürülmektedir.

..... Yapılan çalışmalar sırasında, 1931 yılında hurda kâğıt olarak satılan belgelerin dışında, Bulgaristan'ın çeşitli bölgelerine ait 200 adet şer'iye sicili ile Balkanların en büyük ve eski manastırı olan Rila Manastırı'nda Osmanlı dönemine ait 18'li padişah fermanı olmak üzere 78 adet belgenin varlığı tesbit edilmiştir. Rila Manastırı'ndaki belgelerin en önemlisi ve eski tarihli Fetret döneminde, 1402 yılında Yıldırım Beyazid'in oğlu Süleyman Çelebi tarafından bu manastırın korunması için verilen fermanıdır.

..... Yapılan temaslار sırasında Bulgar ilim adamı ve tarihçilerinin Bulgar tarihini yeniden yazma çalışmalarında Osmanlı dönemi arşiv malzemesinden mutlaka yararlanmak arzusunda oldukları görülmüştür."

FRIEDRICH-ALEXANDER-UNIVERSITÄT ERLANGEN-NÜRNBERG

INSTITUT FÜR GEOGRAPHIE

└ Institut für Geographie, Kochstraße 4, D 91054 Erlangen, Germany ┐

Mr. İsmet Binark
General Director of the State Archives
Ankara, Turkey

Telefon (09131) 852633 a. 34
Durchwahl (09131) 85
Telefax (09131) 852013
E-Mail anm@fu.geographie.uni-erlangen.de

Erlangen, March 19, 1994

Dear Mr. Binark:

We the undersigned participants in the 'Second International Congress of Defterology' (Erlangen, Germany - March 18-20, 1994), are writing to express our deep appreciation for the outstanding service to scholarship represented by the facsimile edition of the *Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri* of 1530. As collectively we represent the majority of scholars specializing on the study and publication of the Ottoman *Tahrir Defterleri*, we fully appreciate both the time, effort and cost which is represented by this project. Consequently, we ask that you convey our thanks to all of those who participated in the preparation of this work. Special acknowledgement should be conveyed to the Acting Undersecretary of the Prime Ministry, H.E. Dr. Yücel Edil, as well as to Professor Halil İnalcık (who has urged the undertaking of this all important task throughout the past thirty years). That this project was actually realized under your own leadership speaks well of the dedication and understanding which you bring to your position as the General Director of the Turkish State Archives.

We should also like to express our strongest support for your stated objective of continuing to publish up to fourteen additional registers from the sixteenth century. In particular, the availability of TD 166, TD 387, TD 998, TD 370 and TD 167, will provide the international scholarly community access to a corpus of key sixteenth century *icmal defters* covering the entire span of the Ottoman Empire at the height of its extant. Aided by the publication of these key registers, it will in turn be possible to deepen our understanding of Ottoman social and economic history. When these findings are conveyed via secondary studies to the larger historical community, the role and importance of the Ottoman Empire in world history will finally become more fully apparent.

Aided by the excellent indexes and maps which accompany the facsimile of the 1530 register, all of us specializing in the field of 'defterology' will be able to broaden our own understanding of this most important source. It is particularly fitting that the staff of the newly-reorganized Prime Ministry Archives have been able to play a key role not only in cataloging and preserving the *Tahrir Defterleri*, but now in making them available to the scholarly community as well. Please convey our appreciation to both Necati Gültepe and Necati Aktas and, via them, to all members of the Archives staff who played a role in the realization of this publication.

APPENDIX - 34

We are sorry that your busy schedule kept you from joining us in Erlangen. For, had you been here, the sentiments expressed in this letter would have been conveyed to you by each of the undersigned in person.

K. Abdu (Fattah)

Kamal Abdulfattah
Bir Zeit University

A. Aköz

Alaeddin Aköz
Selcuk University

John Alexander

University of Thessaloniki

Muzaffer Arıkan

Ege University

Hasan Bahar

Selcuk University

Evangelia Balta

Institute of Asia Minor Studies

Tuncer Baykara

Ege University

Irène Beldiceanu

Irène Beldiceanu-Steinherr
University of Paris (Retired)

Alpay Bizirlik

Selcuk University

Sincerely yours,

Géza Dávid

University of Budapest

Melek Dellibas

Ankara University

Mesud Elibayrak

Istanbul University

Feridun Emecen

Istanbul University

Christina Fenesan

University of Bucharest

Nejat Göyünc

Selcuk University (Retired)

Wolf-Dieter Hütteroth

Erlangen University

Mehdi Arian

Middle East Technical University

Svetlana Ivanova

National Library of Sofia

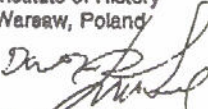
APPENDIX - 34

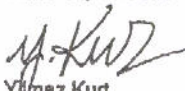

 Levent Kayapinar
 Ankara University

 Machiel Kiel
 University of Utrecht

 Arno Kleber
 Bayreuth University

 Dariusz Kolodziejczyk
 Institute of History
 Warsaw, Poland

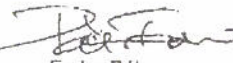

 Rumen Kowatshev
 University of Sofia

 Yilmaz Kurt
 Ankara University

 Heath Lowry
 Princeton University

 Georg Mejer
 Munich University

 Nenad Moacanin
 Zagreb University

 Fodor Pál
 Budapest, Hungary

 Peter Soustal
 Austrian Academy of Sciences

 Ilhan Sahin
 Marmara University

 Hans Theunissen
 Utrecht University

 Mehmet Unal
 Suleyman Demirel University

 M. Çetin Varlik
 Marmara University

 Margaret Venzke
 Stetson University
 DeLand, Florida USA

 Ibrahim Yilmazgölk
 Fırat University

 Refet Yinanç
 Gazi University

 Ayhan Pala
 Ankara University

 Zeki Arıkan
 Ege University

APPENDIX - 34

Coğrafya Enstitüsü, Kochstrasse 4,
D 91054 Erlangen, ALMANYA

Telefon (09131) 852633-34
Dahili hat (09131) 85
Faks (09131) 852013

Sn. İsmet BİNARK
Devlet Arşivleri Genel Müdürü
Ankara, TÜRKİYE

Erlangen, 19 Mart 1994

Sayın Bay BİNARK,

18-20 Mart 1994 tarihleri arasında Almanya'nın Erlangen şehrinde düzenlenen "İkinci Milletlerarası Defteroloji Kongresi"ne iştirak etmiş olan ve aşağıda imzaları bulunan şahıslar, bilim camiası için büyük bir hizmet sayılan 1530 yılına ait Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri'nin tıpkıbasımından dolayı takdir duygularını ifade etmek isterler. Biz, Osmanlı Tahrir Defterleri'nin araştırılması ve yayınlanması konusunda uzman olan bilim adamlarının büyük çoğunluğunu temsil ettiğimiz için, bu proje ile sarfedilmiş olan zamanı, gayreti ve maliyeti çok iyi takdir edebiliyoruz. Bu vesileyle, bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçmiş olan herkese teşekkürlerimizi iletmenizi isteriz. Başbakanlık Müsteşar Vekili Sn. Dr. Yücel EDİL'e ve (son otuz yıldır böylesine önemli bir çalışmanın yapılması konusunda ısrar etmiş olan) Profesör Halil İnalcık'a özellikle teşekkür etmek isteriz. Bu projenin sizin önderliğinizde gerçekleşmiş olması, Türk Devlet Arşivleri Genel Müdürü olarak görevinize ne kadar önem verdiğinizi ve mesleğinizin hakkını verdiğinizi bize göstermektedir.

Onaltıncı yüzyıldan sonrasına rastlayan ondört Tapu Tahrir Defteri'nin yayınlanmasına devam etme amacınızı tamamiyle desteklediğimizi de belirtmek isteriz. Özellikle TD 166, TD 387, TD 998, TD 370 ve TD 167, onaltıncı yüzyılın kaynak eseri olan ve Osmanlı İmparatorluğu'nun o devirdeki ihtişamını gözler önüne seren İcmal Defterleri'ni milletlerarası bilim camiasının istifadesine sunmuş olacaktır. Yayınlanan bu kaynak eserlerden istifade ederek, sosyal ve iktisadi Osmanlı tarihi hakkında bilgilerimizi derinleştirme imkanını bulacağız. Bunlardan faydalanarak ortaya çıkacak çalışmalar vasıtasıyla bu bilgiler daha geniş bir tarih camiasına iletilmiş olacak ve Osmanlı İmparatorluğu'nun dünya tarihindeki yeri ve önemi sonunda daha iyi anlaşılacaktır.

'Defteroloji' alanında uzmanlaşmakta olan bizler, 1530 tarihli defterin tıpkıbasımın ekinde bulunan dizinler ve haritalardan da istifade ederek, oldukça önemli olan bu kaynak hakkındaki bilgilerimizi artırma imkanını bulacağız. Kısa bir süre önce yeniden düzenlenen Başbakanlık Arşivi personelinin Tahrir Defterleri'ni sadece kataloglamak ve muhafaza etmekle kalmayıp aynı zamanda bunları bilim camiasının hizmetine sunması oldukça isabettir. Lütfen Necati Gültepe ve Necati Aktaş'a ve onların vasıtasıyla bu yayının gerçekleşmesinde emeği geçen bütün arşiv personeline minnet duygularımızı iletiniz.

Yoğun programınız sebebiyle Erlangen'da bizlerle olamadığınız için üzüldük. Eğer olabilseydiniz aşağıda imzası bulunan şahısların herbiri bu mektupta zikredilen duyguları size ifade ederlerdi.

Saygılarımızla,

TC Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, dolayısıyla sayın Dr. Yücel Edil ile, sayın genel müdür İsmet Binark ve arşivde çalışan her kademede uzmanlar şüphesiz ki Cumhurbaşkanını, Başbakan ve sair devlet erkânı büyüklerden de hak ettikleri teşekkürleri sık sık alıyordur. Çünkü arşivler devletlerin hafızasıdır. Osmanlı devletinin "hazine-i evrakı" ise aşı bulunmayan zenginliktir. İşte bu zenginliklerin şimdiye kadar devlet adamlarına, yabancı ülkelere, basına, ilim âlemine ve üniversitelere tanıtılmaması bizzat en büyük noksanlıklardır. Çünkü edinilmiş tecrübeler, kaynaklar ve belgeler, komsuları ve dünya ile yeni siyasi, iktisadi, ticari, insani ilişkiler kuracak olan sivil, asker, devlet ve ordu yetkililerine en değerli rehberlerdir. Geçenlerde dil, tarih, sanat meselelerimizle görevli bakan ve şahsiyetleri Çankaya'da eğitileyen ve Türk dil, tarih ve sanatı için güzel şeyler söyleyen sayın Demirel şüphesiz meselelerin şah demerini yakalamış bulunuyor. Bu bakımdan 16 kadar büyük kitabı iki yıl içinde yayımlayan Devlet Arşivleri G. Müdürlüğü ile, teşvik edici temasiat kurma-nda bakılmamalıdır.

Sayın Cumhurbaşkanının büyük dünya romancısı, Kırgız Türk'ü CENGİZ AYT-MATOV'u da Çankaya'da bir süre ağırlamasını dilerdim. Çünkü büyük ve küçük "Türk dünyası" ancak sanatkarlar, ede-

GÜN IŞIĞINDA

Ahmet KABAKLI

Osmanlı belgelerinde Ermeniler ve Ermeni olayları tarihi

biyatçılar sayısında kurulur ve kazanılır. Sayın Demirel'in danışmanları, kültür, roman, dil, sanat, Türklük denince bil-mem neyi ve kimli anlıyorlar... Mamafih, hepsini ikna edecek, korkutan, kuşutucu gidererek bir durum var: Cengiz Aytmatov'u, Fransız Cumhurbaşkanı sayın Mitterrand da sarayında kabul buyurmuş-tu.

Önce iki yıl içinde çıkarılmış olup TC'ni yakından ilgilendiren Arşivler Genel Müdürlüğü eserlerinden birkaçını sayalım: "Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları Arasındaki Münasebetlere Dair Arşiv Belgeleri" (2 cilt) "Osmanlı Türk Diplomatiği El Kitabı" "Bosna Hersek ile İlgili Arşiv Bel-

geleri" (2 cilt)

Ve şimdi, Ermeniler, Türk Azeri çocuklarını katır katır keserken, onların Doğu Anadolu Türklerini gömdükleri toprak mezarları, birer birer açılarken ve Ermeni kını, bükümünde PKK eşiyağı adı altında nice canlara kıyarken... Bunlar yetmezmiş gibi üstelik de, dünyanın her yanında Ermeni zenginleri ve reklamcıları, Türk milletini "canlı ve soykırım" gösterirken... Şu günlerde Yine Devlet Arşivleri tarafından çıkarılmış iki büyük, değerli, belgeli kitabı okumaya değmez mi? Hatta Başbakanlık konutunu, Çankaya'yı Dışişleri Bakanlığını onlarla donatmaya değmez mi?

Bu iki yeni eserin birisi OSMANLI BELGELERİYLE ERMENİLER (1915-1920) Büyük Cilt, 627 sayfa. Sayın İsmet Binark'ın Türkçe-İngilizce, 30 sayfalık "sunuş" u ile.

İkinci eser, yine Binark'ın imzası ile de-ğerlenmiş Hüseyin Nâzım Paşa tarafından yazılmış, iki cilt, ERMENİ OLAYLA-RININ TARİHİ adını taşıyor. Eski-yeni ya-zı ile, 500+500= bin sayfa. Şunu söyleye-yim ki, kasıtsız ve uydurmasız olarak sa-dece belgelere dayanan bu iki eser, gün ışığına ilk defa çıkmakta olup, yeryüzün-de, Türk-Ermeni münasebetlerine arşiv belgeleriyle yorumsuz yaklaşan yegane kitaplardır.

Bu iki eseri okuyanlar, kendilerini, Batı tarafından ihdas edilen "Şark Mes'alesi"nin tam içinde bulmuş olurlar. Bugün "Kürt Mes'alesi" diye çı-kartılan kargaşalık ve alçaklıklar da o hi-lalin uzanışları. Yoksa ne Ermeni ne de Kürt halklarının, Türklerle mevcut bir düşmanlığı vardır.

Batılilar, bunu sırf dünkü imperatorlu-ğumuzu ve bu günkü devletimizi ykmak için ihdas etmişlerdir. Onun için Sultan Abdulhamid'in Zaptıya Nâzım Hüseyin Nâzım Paşa'nın, Paşa'ya takdim ettiği bu eser de yalnız Ermeni olayı bakımın-dan değil, Batılı devletlerin hâlâ sürüp gitmekte olan fosatlarını teşhir bakımın-dan da ibret doludur.

**PUBLICATIONS OF
THE TURKISH REPUBLIC PRIME MINISTRY
GENERAL DIRECTORATE OF THE STATE ARCHIVES**

- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Personeli Hizmetiçi Eğitimi ders notları, İstanbul, 5 Ekim - 3 Aralık 1992 = Courses Given During the In-service Training of the Personnel of the General Directorate of the State Archives, Ottoman Archives, İstanbul, 5 October-3 December 1992. - İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XXXII, 409 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 1)
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü (Rehber) = The Prime Ministry General Directorate of the State Archives (A Guide). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - X, 91 s.: rnk. res. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 2)
It has been prepared in Turkish, English, French and Arabic.
- Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü III. Kurumlararası Arşiv Hizmetleri Semineri ders notları, Ankara, 13 - 24 Aralık 1993 = Papers Delivered at the IIIrd Interinstitutional Seminar of Archival Services at the General Directorate of the State Archives, Ankara, 13-24 December 1993. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XVII, 345 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 3)
- Binark, İsmet. Türk arşivlerinin kısa tarihçesi ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün faaliyetleri = A Short history of the Turkish archives and the activities of the General Directorate of the State Archives. -Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - IX, 126 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 4)

- Binark, İsmet. A Short history of the Turkish archives and the activities of the General Directorate of the State Archives. -Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - IX, 132 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın nu. 4)

PUBLICATIONS OF THE DIRECTORATE OF OTTOMAN ARCHIVES

- Atatürk ile ilgili arşiv belgeleri (1911-1921 tarihleri arasına ait 106 belge) = Archives relating to Atatürk (106 records of the period between 1911-1921).- Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1982. - XII, 206 s. - (T.C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın no: 1. Gn. no. 060)
- Osmanlı fermanları = Ottoman fermans. - İstanbul: Seçil Ofset, 1992. -208 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 2)
- Osmanlı Devleti ile Kafkasya, Türkistan ve Kırım Hanlıkları arasındaki münâsebetlere dâir arşiv belgeleri (1687-1908 yılları arası) = Archives on the relations between the Ottoman State and the Khanates of Caucasia, Turkestan and Crimea (covering the years between 1687-1908). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XLVII, 240, 197 s.- (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 3)
- Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları arasındaki münâsebetlere dâir arşiv belgeleri: Karabağ - Şuşa, Nahçıvan, Bakü, Gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba, Hoy, I (1578-1914) = Archives on the relations between the Ottoman State and the Azerbaijani Turkish Khanates: Karabagh-Shusa, Nahcevan, Baku, Gence, Sirvan, Sheki, Revan, Kuba, Hoy, I (1578-1914). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVIII, 427 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 4)

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi = Guide for the Prime Ministry Ottoman Archives. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVI, 634 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 5)
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı çalışmalarında uyulacak imlâ usûl ve esasları = Dictation and punctuation methods and principles to be applied in the archival activities of the Prime Ministry Directorate of Ottoman Archives. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VI, 153 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 6)
- Bosna - Hersek ile ilgili arşiv belgeleri (1516 - 1919) = Archives on Bosnia-Herzegovina (1516-1919). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - XXVIII, 685 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 7)
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi tasnif talimatnamesi = Classification instructions for the Prime Ministry Ottoman Archives. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - XIII, 169 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 8)
- Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Türk Hanlıkları arasındaki münâsebetlere dâir arşiv belgeleri: Karabağ - Şuşa, Nahçıvan, Bakü, Gence, Şirvan, Şeki, Revan, Kuba, Hoy, II (1575-1918) = Archives on the relations between the Ottoman State and the Azerbaijani Turkish Khanates: Karabagh-Shusa, Nahcevan, Baku, Gence, Sirvan, Sheki, Revan, Kuba, Hoy, II (1575-1918). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XX, 483 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 9)

- Reyhman, Jan - Ananiasz Zajaczkowski. Osmanlı - Türk diplomatikası el kitabı = Handbook of Ottoman - Turkish diplomatics / Gnlş. İng. çev. Andrew S. Ehrenkreutz, çev. Mehmet Fethi Atay. - İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XXIV, 257 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 10)
- Musul - Kerkük ile ilgili arşiv belgeleri (1525-1919) = Archives relating to Mosul-Kirkuk (1525-1919). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XXXVI, 734 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 11)
- 3 numaralı mühimme defteri (966-968 / 1558-1560): Tıpkı-basım = Mühimme Registrationbook Number 3 (966-968 / 1558-1560): Identical print. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - 570 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 12 . Divân-ı Humâyûn Sicilleri dizisi; 1)
- 3 numaralı mühimme defteri (966-968/1558-1560): Özet ve transkripsiyon = Mühimme Registrationbook Number 3 (966-968 / 1558-1560): Summaries and transcriptions. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - LIX, 816 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 12 . Divân-ı Humâyûn Sicilleri dizisi; 1)
- 438 numaralı muhasebe-i vilayet-i Anadolu defteri (937/1530) I.: Kütahya, Karahisar-i Sahip, Sultanönü, Hâmit ve Ankara Livaları: Dizin ve tıpkıbasım = Registrationbook of the Anadolu district number 438 (937/1530) I: The subdistricts Kütahya, Karahisar-i Sahip, Sultanönü, Hâmid and Ankara : An Index and identical print. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XXII, 108, 209 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 13 . Defter-i Hâkânî dizisi; 1)

- Osmanlı belgelerinde Ermeniler (1915-1920) = Armenians in Ottoman records (1915-1920). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994. - XXXIX, 627 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 14)
- Hüseyin Nâzım Paşa. Ermeni olayları tarihi = The history of Armenian events. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1994. - 2 c. (LXIV, 463, 543 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 15)
- Tanzimat öncesi merkez evrakının tasnif kılavuzu ve belge örnekleri = Classification guide and record samples of the central administration records preceding the Tanzimat period. - İstanbul: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XIV, 632 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 16)

PUBLICATIONS OF THE DIRECTORATE OF REPUBLICAN ARCHIVES

- Devlet Arşiv Sitesi = The State Archives Complex. -Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1977. - 11 s.: 19 plânş.
- Arşiv ve arşivcilik bibliyografyası (Türkçe ve yabancı dillerde yayınlanmış kaynaklar) = A Bibliography on archives and archival studies (Includes Turkish and foreign sources) / haz. İsmet Binark. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1979. - LXXIX, 285 s. - (T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 2 . Gn. no. 042)
- Binark, İsmet. Arşiv ve arşivcilik bilgileri = Archives and archival information. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1980. - XXIV, 245 s. - (T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 3 . Gn. no. 049)

- Başbakanlık Devlet Arşiv Sitesi "Cumhuriyet Arşivi"nin açılışı, 29 Ekim 1988 = The opening ceremony of the Prime Ministry State Archives Complex "Republican Archives", 29 October 1988. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1989. - 16 s.; 24 plânş. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 4)
- Kurumlararası Arşivcilik ve Dokümantasyon Semineri (2-27 Ekim 1989: Ankara) = Interinstitutional Seminar on Archival Activities and Documentation (2-27 October 1989: Ankara). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1989. - 2 c.(190; 50 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü; yayın no. 5)
 - c. 1 : Arşiv tebliğleri / Papers on Archives,
 - c. 2 : Dokümantasyon tebliğleri / Papers on Documentation.
- Kathpalia, Yash Pal. Arşiv malzemesinin korunması ve restorasyonu = Preservation and restoration of archival material / çev. Nihal Somer.- Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1990. - XLVII, 219 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 6)
- Benoit, Gérard - Danièle Neirinck. Endüstriyel ve tropikal ülkelerin arşiv binalarında en ekonomik korunma metod ve vasıtaları = The most economic preservation methods and means of archival buildings in industrial and tropical countries / çev. Nihal Somer. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1990. - IX, 59 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 8)
- Roper, Michael. Arşiv ve belge yönetimi ile ilgili millî standartlar rehberi - RAMP çalışması = A guide of national standards on archives and records management - a RAMP study / çev. Neclâ İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XIV, 87 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 9)

- Cook, Michael. Arşiv otomasyonuna giriş - bir RAMP çalışması = An introduction to archival automation - a RAMP study / çev. Neclâ İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XVI, 81 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 10)
- Binark, İsmet. Cumhuriyet döneminde arşiv hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda yapılmış çalışmalar ve Cumhuriyet Arşivi = Work done to improve archival services during the Republican period and the Republic Archives. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - 46 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 11)
- Delmas, B. Arşivler = Archives / çev. Nihal Somer. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XIV, 136 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 12)
- Rhoads, B. James. Millî enformasyon sistemlerinde arşiv ve belge yönetiminin rolü - bir RAMP çalışması = The role of archives and records management in national information systems - a RAMP study / çev. Gül Atay. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - IX, 81 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 13)
- Binark, İsmet. Türk arşivlerinin kısa tarihçesi, önem ve değeri, arşiv hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda yapılmış çalışmalar = A short history of the Turkish archives, its importance and value, work done to improve archival services. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - 17 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Dairesi Başkanlığı; yayın no. 14)

The papers submitted at the "Meeting of Directors of National Archives in the Balkan Countries" held between 25-26 September in 1991 in Belgrade. Published in Turkish and English.

- Milletlerarası Arşiv Kongresi (12.: 6-11 Eylül 1992: Montreal). XII. Milletlerarası Arşiv Kongresi, 6-11 Eylül 1992, Montreal: Sunulan tebliğler - I = International Congress on Archives (12th: 6-11 September 1992: Montreal). XIIth International Congress on Archives, 6-11 September 1992, Montreal: Submitted papers- I. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VII, 45 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 15)
- Milletlerarası Arşiv Kongresi (12.: 6-11 Eylül 1992: Montreal). XII. Milletlerarası Arşiv Kongresi, 6-11 Eylül 1992, Montreal: Sunulan tebliğler - II = International Congress on Archives (12th: 6-11 September 1992: Montreal). XIIth International Congress on Archives, 6-11 September 1992, Montreal: Submitted papers- II. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - 63 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 16)
- Schellenberg, T. R. Arşiv idaresi = Archives management / çev. Neclâ İlemin. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - VII, 286 s.: 9 şekil. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 17)
- Clements, D. W. G. - D. L. Thomas. Arşiv belgelerinin korunması konusunda temel bilgiler - bir RAMP çalışması = Guidelines on the preservation of archives - a RAMP study / çev. Neclâ Olsa. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XIV, 29 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 18)

- Bulgaristan'a satılan evrak ve Cumhuriyet dönemi arşiv çalışmaları = Records sold to Bulgaria and archival activities during the Republican period. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XXXV, 604 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 19)
- Macar asıllı Türk tarihçisi ve arşivist Lajos Fekete'nin arşivciliğimizdeki yeri = The role of the Turkish historian of Hungarian origin Lajos Fekete in our archival field. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - XV, 221 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 20)
- Roper, Michael. Koruma ve konservasyon servisinin plânlanması, teçhizatlandırılması ve personel istihdamı - bir RAMP çalışması = Planning, equipping and staffing a preservation and conservation service - a RAMP study / çev. Neclâ İlemin, Neclâ Büyükkırcalı. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994.- XVI, 89 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 21)
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı rehberi = A guide of the Prime Ministry General Directorate of the State Archives Directorate of Republican Archives.- Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - VIII, 13, 7 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 22)
- İstiklâl Harbi ile ilgili telgraflar = Telegrammes relating to the War of Independence. -Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. -V, 652 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı; yayın nu. 23)

**PUBLICATIONS OF THE DIRECTORATE OF
DOCUMENTATION**

- Enformasyon Bülteni (iki aylık) = Information Bulletin (bimonthly). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Mayıs 1989...
The first four issues are published under the title "Dissemination Bulletin"
- Basında Körfez Savaşı sonrası gelişmeler - bibliyografik tarama - (makale, yorum ve haberler) = Press articles on the developments after the Gulf War - bibliographical search - (articles, interpretations and news articles). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1990-1991. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 1/1-16)
The first 10 issues have been published under the title "Press Articles on the Gulf Crisis".
- Türkiye - Avrupa Topluluğu bibliyografyası (1957-1990) = Turkey- European Community bibliography (1957-1990). - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1990. - XLVII, 837 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 2)
- Basında Dış Türkler - bibliyografya - (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 31 Aralık 1990 = Press Articles on Turks out of Turkey - bibliography - (articles, interpretations and news articles): 1 January - 31 December 1990. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1991. - XVIII, 222 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 3)

- Basında Dış Türkler - bibliyografya - II - (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 31 Aralık 1991 = Press Articles on Turks out of Turkey - bibliography - (articles, interpretations and news articles): 1 January - 31 December 1991. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - XVIII, 229 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı; yayın no. 4)
- Türkiye dışındaki Türkler bibliyografyası = A Bibliography of Turks out of Turkey. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1992. - 2 c. (LXV, 1379 s.). - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı ; yayın no. 5)
Volume 1: General / Altai-Siberia Turks/Western Turks,
Volume 2: East European Turks/Turkestan Turks.
- İç ve dış basında Karabağ olayları I - bibliyografya - (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 30 Nisan 1992 = Foreign and native press articles on the Karabagh events I - bibliography - (articles, interpretations and news articles): 1 January - 30 April 1992. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VI, 88 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın no. 6/1)
- İç ve dış basında Karabağ olayları II - bibliyografya - (makale, yorum ve haberler): 1 Mayıs - 30 Haziran 1992 = Foreign and native press articles on the Karabagh events II - bibliography - (articles, interpretations and news articles): 1 May - 30 June 1992. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - VII, 75 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın no. 6/2)

- Türkiye - Avrupa Topluluğu bibliyografyası II (1990-1992) = Turkey - European Community bibliography II (1990-1992). - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1992. - XXXIII, 150 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 7)
- Bosna - Hersek bibliyografyası = Bosnia - Herzegovina bibliography. - Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1993. - XLVI, 410 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 8)
- Basında dış Türkler - bibliyografya - III (makale, yorum ve haberler): 1 Ocak - 31 Aralık 1992 = Press Articles on Turks out of Turkey - bibliography - III (articles, interpretations and news articles): 1 January - 31 December 1992. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XII, 506 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 9)
- Türkiye dışındaki Türk vatandaşları bibliyografyası = A Bibliography of Turkish citizens out of Turkey. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1993. - XXXIX, 187 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 10)
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı rehberi = Guide for the Prime Ministry General Directorate of the State Archives Directorate of Documentation. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - III, 6, 7 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 11)

- Irak Türkleri Bibliyografyası = A Bibliography of Iraqi Turks. - Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1994. - LXVII, 426 s. - (T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Dokümantasyon Daire Başkanlığı; yayın nu. 12)